

Biuletyn informacyjny
Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie

RES ACADEMICAE

Nr 1/2025

ISSN 1428-3107

55 LAT UJD

INAUGURACJA 55. ROKU AKADEMICKIEGO UNIwersytetu JANA DŁUGOSZA W CZĘSTOCHOWIE

Fot. G. Misiak

LAT UJD
55

Uroczysta immatrykulacja studentów i doktorantów

Zaprzysiężeni z UJD Rektorzy Uczelni

*Wystąpienie Prorektor ds. Organizacji i Rozwoju
dr hab. Barbary Kowalskiej, prof. UJD*

*Prorektor ds. Kształcenia i Spraw Studenckich
dr hab. Jakub Jakubowski, prof. UJD*

Goście Inauguracji – Rektorzy Uczelni

*Wystąpienie Prezydenta Miasta Częstochowy
Krzysztofa Matyjaszczyka*

Szanowni Czytelnicy!

Już na okładce obwieszczamy radosną nowinę, iż Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie rozpoczął świętowanie 55. rocznicy powstania! Z kronikarskiego obowiązku (ale też z myślą o kolejnych pokoleniach, na które liczymy, że dotrą do niniejszego numeru Biuletynu Informacyjnego „Res...”) wypada zaznaczyć, że urodziny „protoplastki” Uniwersytetu – Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w Częstochowie – będziemy celebrować dokładnie 30 lipca 2026 roku. Stąd w numerze nie zabrakło informacji o rocznicy i jej obchodach. Uchylamy też rąbka tajemnicy i informujemy o planach, jak społeczność akademicka pragnie uczcić zaszczytny jubileusz.

55-lecie towarzyszy wystawa, która jest próbą ukazania pewnego fragmentu dorobku, jaki akademicy zgromadzili przez ostatnie dekady. Zachęcamy do odwiedzenia ekspozycji zlokalizowanej w hallu rektorskim. Liczymy, że oddacie się Państwo zadumie nad minionymi już wydarzeniami (my je nazywamy „kamieniami milowymi”), które doprowadziły do uzyskania statusu Uniwersytetu klasycznego. Cieszy, że ogromny wysiłek całej społeczności związanej z UJD jest dostrzegany nie tylko w regionie częstochowskim, ale coraz częściej szeroko poza jego granicami, docierając do najważniejszych wspólnot akademickich w Polsce. Wymownym tego potwierdzeniem są pochlebne opinie wyrażane przez gości Komisji Finansowej Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich, którzy niedawno odwiedzili Uniwersytet.

Nie samym jednak jubileuszem żyjemy! Liczymy, że redagowany w formie kroniki „Res...” przysporzy Państwu dobrych chwil, gdy będziecie wspominać na jego stronach ludzi i wydarzenia. Wierząc w ciepłe przyjęcie numeru przez Czytelników, jak zwykle żałujemy, że nie możemy w pełni ukazać bogactwa osiągnięć, jakim cechuje się nasza Uczelnia, której społeczność każdego dnia dostarcza powodów do dumy i poczucia przekonania, iż pomimo (niekiedy!) trudności sprawy idą cały czas do przodu...

Redakcja

SPIS TREŚCI

Nasz Absolwent bp Andrzej Przybylski mianowany Arcybiskupem Metropolitą Katowickim	3
Uniwersytet zainaugurował 55. rok akademicki – coraz bliżej do roku jubileuszowego	4
Wspólnota, która szybko się rozwija – Stowarzyszenie Absolwentów Uczelni	7
Święto Uczelni – prof. dr hab. Bronisław Sitek	8
Doktorem Honoris Causa	10
Podwójne wyróżnienie pracowników Collegium Medicum i WNSPiT UJD na INTARG® 2025	11
Rok akademicki 2025/2026 – bogactwo wydarzeń	12
Nowa Dziekan Collegium Medicum	13
Nowa Prorektor ds. Kierunku Lekarskiego – dr hab. n. med. Joanna Socha, prof. UJD	14
Profesor Jerzy Bralczyk: język też ma swoje ograniczenia	15
Studenci Collegium Medicum UJD na wydarzeniu Chicamp 2025	16
Członkowie Uniwersyteckiej Komisji Finansowej KRUP po raz pierwszy gościli w UJD	17
Jacek Wąsik odebrał nominację profesorską	18
Eligiusz Małolepszy odebrał nominację profesorską	19
Prezydent RP wręczył nominację profesorską Bogusławowi Przyworze	20
2026 rok będzie czasem wspólnego świętowania jubileuszy: uczelnianego i miejskiego	21
Jubileusz 80-lecia urodzin Profesora Mariana Grzybowskiego	22
Budujemy „wspólnotę praktyków” UJD	23
Festiwal w Macedonii przyniósł nagrodę. Chór ze srebrnym medalem	24
Senat UJD obradował uroczystie w Sali Sesyjnej UM Częstochowy	25
Studencka konferencja naukowa w murach WNS UJD	26
O historii piłki nożnej na przestrzeni dekad	28
In memoriam	

NASZ ABSOLWENT BP ANDRZEJ PRZYBYLSKI MIANOWANY ARCYBISKUPEM METROPOLITĄ KATOWICKIM

„Bp Andrzej Przybylski, dotychczasowy biskup pomocniczy archidiecezji częstochowskiej, został mianowany arcybiskupem metropolitą katowickim. Decyzję Ojca Świętego Leona XIV ogłosiła Nuncjatura Apostolska w Polsce” – poinformowano 29 sierpnia 2025 r. na stronach internetowych Konferencji Episkopatu Polski.

Gratulując Kapłanowi osiągnięcia i powierzenia odpowiedzialnej funkcji, warto wspomnieć, że nowy Arcybiskup, Andrzej Przybylski, jest absolwentem naszej Uczelni – Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie (obecnie Uniwersytet). Kończąc studia, uzyskał dyplom magistra pedagogiki. Był również pracownikiem Uczelni w okresie od 20 lutego 2006 do 30 września 2008 r. (pracował w Zakładzie Historii i Teorii Wychowania). Zawsze pozytywnie nastawiony do spraw Uczelni, utrzymuje przyjacielskie relacje z pracownikami Uniwersytetu, biorąc udział w ważnych uroczystościach organizowanych przez społeczność akademicką.

Ks. Arcybiskup Metropolita Katowicki Andrzej Przybylski, fot. arch.

UNIwersytet zainaugurował 55. ROK AKADEMICKI – CORAZ BLIŻEJ DO ROKU JUBILEUSZOWEGO

Charakterystyczny stuk berłem i formuła „Quod felix, faustum fortunatumque sit” (tłum. pol. „Oby to było dla dobra, szczęścia i pomyślności”) wypowiedziana przez p.o. Rektora prof. dr. hab. Bogusława Przyworę zainaugurowała 55. rok akademicki w Uniwersytecie Jana Długosza w Częstochowie. Uroczystość z uwagi na Jubileusz oraz licznych, distinguished gości, którzy przybyli, by świętować z członkami wspólnoty akademickiej, odbyła się w Filharmonii Częstochowskiej im. Bronisława Hubermana (6 października 2025 roku).

– Z pewnością rok akademicki 2025/2026 zapisze się w dziejach Uczelni nie tylko jako okres jubileuszu, który będziemy świętować wspólnie z Miastem Częstochowa (piszemy o tym na stronie 20) i 200-leciem połączenia Starej i Nowej Częstochowy, ale również jako czas wyjątkowej pracy zmierzającej do rozbudowy Uniwersytetu i powiększania jego dorobku – przekonywał p.o. Rektora prof. dr. hab. Bogusław Przywora. – Przed nami wiele wyzwań, przede wszystkim naukowych. Będzie to rok ewaluacji dyscyplin naukowych, a także akredytacji kierunku lekarskiego przez Polską Komisję Akredytacyjną. Nie zabraknie również zadań związanych z rozbudową zaplecza naukowo-badawczego. Mam tu na myśli ważną inwestycję – budowę wieloprofilowego centrum symulacji medycznych. Głęboko wierzę, że cel ten uda się zrealizować już w najbliższych miesiącach. Nie zapominamy o dydaktyce – chcielibyśmy kształcić z jeszcze większymi niż dotychczas sukcesami, tak by studenci i doktoranci mogli czerpać jeszcze

większą satysfakcję z naszej działalności. Będziemy się starać pracować nie tylko na rzecz Częstochowy, ale również całego regionu, proponując również aktywności popularyzujące wiedzę i umiejętności. Celem jest docieranie z ciekawą ofertą kulturalną i sportową do wielu środowisk i społeczności. Liczę na zaangażowanie w ten proces całej wspólnoty akademickiej.

W trakcie uroczystości odbyła się immatrykulacja studentów i doktorantów pierwszego roku studiów, wystąpienia zaproszonych gości i członków wspólnoty akademickiej. Odbyła się również uroczystość podziękowania za pracę i wręczenia upominków najlepszym studentom Uniwersytetu.

Głos zabrał Prezydent Częstochowy Krzysztof Matyjaszek. List Wicepremiera, Ministra Obrony Narodowej Władysława Kosiniaka-Kamysza odczytał Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej Henryk Kiepus. Zaprezentowane zostało pismo Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Marcina Kulaska. Wspólnocie akademickiej gratulacje na scenie złożyli: prof. dr. hab. Bronisław Sitek (Przewodniczący Rady Doskonałości Naukowej) i prof. dr. hab. Zygmunt Lalak (Prorektor ds. Badań UW i Przewodniczący Komisji Nauki Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich).

Wykład inauguracyjny rok akademicki 2025/2026 zatytułowany „Dylematy współczesnej medycyny” wygłosił prof. dr hab. n. med. Waldemar Banasiak. O muzyczną oprawę uroczystości zadbał członek Chóru Akademickiego UJD pod dyktando dr. Marka Kudry.

Władze rektorskie UJD podczas 55. inauguracji roku akademickiego 2025/2026, fot. Grzegorz Misiak

Wystąpienie p.o. Rektora Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie prof. dr. hab. Bogusława Przywory podczas 55. Inauguracji nowego roku akademickiego 2025/2026

Mam zaszczyt zainauguować 55. rok akademicki w historii Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie w gmachu Filharmonii Częstochowskiej im. Bronisława Hubermana. Dzisiejsza uroczystość to wyjątkowy moment. Z jednej strony to okazja do podkreślenia drogi, jaką wspólnie kroczymy od ponad pół wieku, z drugiej zaś – rozpoczyna się kolejny rok wytężonej pracy w celu uzyskania jak najlepszych wyników w ewaluacji dyscyplin naukowych oraz ocen Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Nasz Uniwersytet przez dziesięciolecia przechodził dynamiczną ewolucję. Jego korzenie sięgają 1971 r. i są związane z powołaniem Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w Częstochowie, a następnie z utworzeniem kolejno: Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie i Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie.

Wysoka jakość działalności naukowej naszych pracowników w latach 2019–2021 znalazła odzwierciedlenie w wynikach ewaluacji naukowej 13 dyscyplin spełniających wymogi ustawowe. Uzyskaliście kategorię A w sześciu dyscyplinach, a w pozostałych siedmiu – kategorię B+. Wysokie wyniki uzyskane w ewaluacji przeprowadzonej w 2022 r. umożliwiły 1 czerwca 2023 r. przekształcenie naszej Alma Mater w Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie.

Dołączyliśmy do grona klasycznych uniwersytetów polskich i do Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich, jako 21 uczelnia. To dla nas powód do dumy. Wyrazy wdzięczności składam wszystkim, którzy tworzyli podwaliny naszej Uczelni i przyczynili się do jej dynamicznego rozwoju.

Obchody 55-lecia Uczelni wpisują się w piękną historię Częstochowy. Dzisiejszy kształt miasta jest wynikiem połączenia w 1826 r. Starej i Nowej Częstochowy. Wspólnie z władzami Miasta Częstochowa chcemy uczcić oba te znaczne jubileusze, podkreślając ich rangę i znaczenie na różnorodnych płaszczyznach: nauki, sportu i kultury. Zawarte kilka dni temu porozumienie z Prezydentem Miasta Częstochowy, umacnia dotychczasową współpracę i pozwala z optymizmem patrzeć w przyszłość, która – jestem głęboko przekonany – będzie obfitować we wspólne przedsięwzięcia.

Szanowni Państwo, Dostojni Goście, Drodzy Przyjaciele

Zwracam się teraz do studentów przede wszystkim pierwszego roku. Dziękuję Wam, że wybraliście Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie, Uniwersytet otwarty i tolerancyjny, który oferuje indywidualne podejście do kształcenia i rozwoju. Inauguracja roku akademickiego to wyjątkowy dzień. Rozpoczynacie Państwo nowy rozdział swojego życia: czas zdobywania wiedzy, ale też odkrywania siebie, budowania relacji i podejmowania pierwszych samodzielnych decyzji, które mogą w znacznej mierze determinować Wasze dalsze wybory. Witam Was serdecznie w naszej społeczności akademickiej. Jestem przekonany, że czas spędzony na naszym Uniwersytecie, w przyszłości zaowocuje rozwojem kariery zawodowej i stworzeniem niezapomnianych przyjaźni. Bądźcie kreatorami własnego życia, realizujcie swoje pasje i nie obawiajcie się przekraczania kolejnych barier w dążeniu do zamierzonego celu.

P. o. Rektora UJD prof. dr hab. Bogusław Przywora, fot. G. Misiak

W nowy rok akademicki wkracza ponad 2550 osób przyjętych na pierwszy rok studiów. Niezwykle cieszy fakt, że Uniwersytet jest rozpoznawalnym i chętnie wybieranym ośrodkiem akademickim. Tegoroczna rekrutacja przyciągnęła do nas kandydatów z najdalszych zakątków Polski i z zagranicy. O przyjęcie na studia zabiegało ponad 7100 osób.

Uniwersytet oferuje ponad 60 kierunków. Wśród kandydatek oraz kandydatów powodzeniem podczas rekrutacji cieszyły się takie kierunki, jak: lekarski, psychologia, fizjoterapia, pielęgniarstwo, prawo, filologia angielska. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społecznym i rynkowemu, Uniwersytet zaoferował nowe kierunki studiów. Przykładowo, studia na kierunku Nanophysics and Advanced Optics wspólnie z partnerami z Sojuszu o akronimie COLOURS. Dużym powodzeniem cieszą się także studia na kierunku doradztwo podatkowe. Rozwijamy ofertę studiów podyplomowych. Potwierdzeniem tego jest utworzenie studiów Master of Laws, których ukończenie może być istotnym atutem w perspektywie poszukiwania interesujących możliwości współpracy w środowisku zagranicznym.

Witam serdecznie doktorantów pierwszego roku Szkoły Doktorskiej we wspólnocie akademickiej. Od młodego pokolenia zależy przyszłość polskiej nauki. Bądźcie odważni w prowadzeniu badań, stawiajcie śmiało hipotezy i dążcie do ich udowodnienia. Życzę Wam realizacji życiowych zamierzeń, a zwłaszcza spełnienia się w naukowej pasji oraz sfinalizowania kolejnego etapu kształcenia pomyślną obroną rozprawy doktorskiej.

Szanowni Państwo

Uniwersytet podejmuje działania na rzecz poprawy sytuacji osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami. Wdrożyliśmy kompleksowy system wsparcia dla studentów i doktorantów, który ma na celu pomoc w dostosowaniu warunków studiowania do ich indywidualnych potrzeb.

Od początków powstania naszej Alma Mater, przez całe 55 lat Jej istnienia, uczelnia miała status uczelni naukowej. Od ostatniego jubileuszu, tj. w mijającym pięcioleciu, w Uniwersytecie realizowaliśmy blisko 50 projektów badawczych finansowanych ze środków uzyskanych w trybie konkursowym, a przyznanych przez Narodowe Centrum Nauki, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz ze środków Unii Europejskiej lub środków zagranicznych. Łączna kwota środków uzyskanych od 2020 r. to blisko 30 mln zł. Na podkreślenie zasługuje fakt, że kierownikami projektów byli i są także młodzi naukowcy lub doktoranci, a wiele zespołów realizujących projekty ma charakter międzynarodowy.

Uniwersytet dynamicznie rozwija współpracę międzynarodową i z energią buduje relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Kończymy drugi rok funkcjonowania w ramach sojuszu uniwersytetów europejskich COLOURS. W tym czasie zrealizowaliśmy szereg inicjatyw, w tym m.in. tzw. CoLABy – platformy współpracy Uczelni, biznesu, społeczeństwa i samorządu. Wraz z partnerami sojuszu opracowaliśmy także wspólny kierunek studiów oraz bazę kursów i szkoleń, których ukończenie potwierdzone jest w systemie mikropoświadczeń.

Tylko w ostatnim roku uzyskaliśmy dofinansowanie do projektów mobilnościowych i edukacyjnych o łącznej wartości przekraczającej 3,5 miliona euro i ponad 1,7 miliona złotych.

Uniwersytet będzie w latach 2025–2028 partnerem Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w projekcie Science4Business – Nauka dla Biznesu. Na działania związane ze wsparciem komercjalizacji badań i rozwojem innowacji Ministerstwo przeznaczyło kwotę blisko 3 milionów złotych.

Spośród działań strategicznych należy wymienić Regionalną Inicjatywę Doskonałości, prestiżowy projekt o budżecie w wysokości 6 milionów złotych, dzięki któremu Uniwersytet zakupił unikatową aparaturę badawczą, finansuje mikrogranty i staże naukowe pracowników oraz powołał Biuro Wsparcia Aplikacji Grantowych. Do końca 2026 r. wesprzemy młodych naukowców mikrograntami na łączną kwotę 750 tysięcy złotych.

Uniwersytet otrzymał także środki na badania naukowe w ramach programu Fundusze Europejskie dla Województwa Śląskiego 2021–2027.

Staramy się intensyfikować działania, aby w większym stopniu skutecznie pozyskiwać projekty naukowe. Warto odnotować ostatnio przyznane Uniwersytetowi przez Polsko-Niemiecką Fundację Na Rzecz Nauki finansowanie projektu dotyczącego zastosowania sztucznej inteligencji w administracji publicznej oraz adaptacji miast do zmian klimatu w Polsce i w Niemczech. Jest to pierwszy tego typu projekt. Partycypują w nim również samorządy, w tym Urząd Miasta Częstochowy. Współdziałanie będzie okazją do wymiany naszych doświadczeń i zacieśniania relacji.

Po raz pierwszy w historii Uniwersytetu aplikowaliśmy o finansowanie podejmowanych działań do Agencji Badań Medycznych – aktualnie oczekujemy na wyniki dwóch wniosków.

Podejmujemy działania na rzecz rozwoju naszej kadry naukowo-dydaktycznej. Nowy rok inauguruje: 56 osób z tytułem profesora oraz 107 ze stopniem doktora habilitowanego. Zatrudniamy 245 osób ze stopniem doktora. Łącznie Uczelnia jest miejscem pracy ośmiuset osób.

Do obszarów wyróżniających naszą Uczelnię, obok osiągnięć naukowych, należą sport i sztuka. W obu dziedzinach odnosimy sukcesy. Bez tych dwóch filarów Uniwersytet byłby swoiście niepełny. Do najważniejszych ostatnich osiągnięć zaliczamy udział blisko 90 studentów sportowców w rozgrywkach Akademickich Mistrzostw Polski. W wyniku tej rywalizacji reprezentanci Uniwersytetu wywalczyli 6 medali, a najlepiej wypadła drużyna siatkarzy, która pokonała wszystkie zespoły uniwersyteckie, zdobywając złoty medal. Na podkreślenie zasługuje również fakt, że nasz student został powołany do akademickiej kadry Polski. Wraz z reprezentacją zdobył złoty medal w siatkówce mężczyzn na XXXII Letniej Uniwersjadzie w Berlinie. Gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów.

Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie to także miejsce intensywnego rozwoju w zakresie sztuk plastycznych i sztuk muzycznych. W obu dyscyplinach osiągamy sukcesy. Ich

dynamiczny wzrost cieszy. Dyscypliny te są jedną z priorytetowych ścieżek rozwoju naszej Uczelni. Dziś mogliśmy doświadczyć muzycznego kunsztu uniwersyteckiego chóru. Może przypomnę, że podczas prestiżowego festiwalu w Macedonii w bieżącym roku Chór Akademicki zajął drugie miejsce. Gratuluję i dziękuję za promowanie Uniwersytetu, a także za uświetnianie uroczystości akademickich.

55. inauguracja odbyła się w Filharmonii Częstochowskiej, fot. G. Misiak

Szanowni Państwo

Z myślą o społeczności Uniwersytetu podejmujemy działania w obszarze infrastruktury, starając się dostosować ją do najwyższych standardów.

Jako priorytet tratujemy budowę wieloprofilowego Centrum Symulacji Medycznej. Jestem przekonany, że inwestycja będzie dobrym argumentem na rzecz uzyskania kolejnej już pozytywnej oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej w 2026 r. przez kierunek lekarski.

Żywię nadzieję, że wielopłaszczyznowa aktywność Uniwersytetu, jako jednego z wiodących ośrodków naukowych i dydaktycznych subregionu północnego województwa śląskiego, zostanie dostrzeżona, a zarazem doceniona przez władze centralne, regionalne i lokalne w perspektywie nowych działań inwestycyjnych Uczelni.

Szanowni Państwo

Nowy rok akademicki stawia przed nami wiele wyzwań. Wiąże się to nierozdzielnie z procesami wdrażania procedur bezpieczeństwa oraz cyfryzacji. Jako wspólnota akademicka stoimy przed poważnym wyzwaniem – subwencja projakościowa przyznawana z budżetu państwa nie w pełni odpowiada

dynamice rozwoju naszego Uniwersytetu. Dlatego potrzebna jest racjonalizacja wydatków i optymalizacja działań strategicznych. Jestem przekonany, że – zjednoczeni i zdeterminowani w realizacji zadań – wspólnie przemierzmy tę niełatwą drogę, a to wzmocni nas jako wspólnotę i pozwoli osiągnąć najważniejsze cele.

Szanowni Państwo

Minione 55 lat niech będzie dla nas wszystkich, a zwłaszcza dla studentów i doktorantów pierwszych lat studiów, nieustanną inspiracją i powodem do dumy z przynależności do wspólnoty akademickiej. Niech przeszłość pozwoli nam z jeszcze większą energią budować naszą Alma Mater, nasz Uniwersytet Przyszłości!

Nasza Uczelnia pozostaje miejscem dialogu, krytycznego myślenia i budowania wspólnoty opartej na szacunku, wolności i odpowiedzialności. Niechaj nowy rok akademicki będzie dla nas wszystkich czasem rozwoju, współpracy i satysfakcji z podejmowanych działań!

Dziękuję za uwagę.

WSPÓLNOTA, KTÓRA SZYBKO SIĘ ROZWIJA – STOWARZYSZENIE ABSOLWENTÓW UCZELNI

Stowarzyszenie Absolwentów Uczelni osiągnęło ważny etap w swojej działalności, do grona członków dołączyła już setna osoba!

Stowarzyszenie Absolwentów Uczelni zostało zarejestrowane 17 stycznia 2025 r., obecnie liczy 100 członków. Średnio co kilka dni ktoś nowy decyduje się dołączyć do niego. Niezwykle ważny jest fakt, że Stowarzyszenie skupia Absolwentów reprezentujących różne pokolenia – od młodych, stawiających pierwsze kroki w karierze, po doświadczonych profesjonalistów z dłuższym stażem pracy.

– Najstarszy członek Stowarzyszenia ma 72 lata, co pokazuje, że wspólnota Absolwentów UJD jest prawdziwie wielopokoleniowa i otwarta dla wszystkich, którzy chcą podtrzymywać więź z Alma Mater – podkreśla Angelika Szewczyk przedstawicielka Stowarzyszenia Absolwentów Uczelni. Stowarzyszenie pomimo krótkiego stażu ma na swoim koncie organizację wydarzenia skierowanego *stricto* do Absolwentów. 27 maja 2025 r., podczas obchodów Święta Uczelni, wybitnym Absolwentom wręczony zostały *Laur Absolwenta*, wyjątkowe wyróżnienie przyznawane za osiągnięcia, zaangażowanie i wkład w budowanie pozytywnego wizerunku Alma Mater. Jak wspomina Angelika Szewczyk, prace nad przygotowaniem *Laurów* stały się inspirującym odkryciem – okazało się bowiem, że wśród absolwentów uczelni jest wielu znanych i wybitnych ludzi,

którzy z powodzeniem realizują się w różnych dziedzinach życia. To tylko potwierdza, że nasz Uniwersytet kształtuje ludzi, którzy posiadają solidne podstawy, by stawać się specjalistami w swoich dziedzinach.

Jakie cele wyznaczają sobie przedstawiciele SAU na najbliższe miesiące?

– Chcemy docierać do nowych Absolwentów i zachęcać ich do wstąpienia do Stowarzyszenia, by wspólnie tworzyć jeszcze większą i bardziej zintegrowaną społeczność – mówi Angelika Szewczyk. – Zależy nam, aby każdy, niezależnie od wieku, doświadczenia czy wykonywanego zawodu, odnalazł w Stowarzyszeniu swoje miejsce. Bo Stowarzyszenie Absolwentów Uczelni to przede wszystkim ludzie – to oni tworzą to wyjątkowe środowisko i nadają musens.

Warto podkreślić, że społeczność wszystkich absolwentów Uczelni od momentu założenia, czyli od roku 1971, liczy dziś blisko **70 tysięcy osób**. Grono to jest rozsiadane nie tylko po całej Polsce, lecz także po Europie i wielu zakątkach świata, tworząc sieć ludzi związanych wspólną historią i wartościami Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie.

Logo Stowarzyszenia

ŚWIĘTO UCZELNI PROF. DR HAB. BRONISŁAW SITEK DOKTOREM HONORIS CAUSA

Po raz trzeci społeczność Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie obchodziła Święto Uczelni. W uroczysty sposób uczczono drugą rocznicę przekształcenia Uczelni z Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie (1 czerwca 2023 r.). Najważniejszym punktem tegorocznych obchodów Święta (27 maja 2025 r.) stało się wręczenie zaszczytnego wyróżnienia doktora honoris causa znanemu naukowcowi prof. dr. hab. Bronisławowi Sitkowi (dyscyplina nauki prawne). Uroczystość poprowadził p.o. Rektora dr hab. Bogusław Przywora, prof. UJD.

– Dostojny Senat reprezentujący społeczność Uniwersytetu postanowił docenić wieloletnie zasługi dla polskiej i światowej nauki, przyznając prof. Bronisławowi Sitkowi zaszczytny tytuł doktora honoris causa Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie – mówi p.o. Rektora dr hab. Bogusław Przywora, prof. UJD. – Osiągnięcia naukowe Pana Profesora dostrzegane są nie tylko w Polsce, ale również w prestiżowych ośrodkach akademickich za granicą. Stąd tytuł jest wyrazem uznania dorobku naukowca, na który składają się liczne i cenione publikacje, a także ogromny wkład we współpracę międzyna-rodową. Czym dla prof. dr. hab. Bronisława Sitka jest nadany przez Uczelnię tytuł?

– Wyróżnienie traktuję jako uhonorowanie przyznane nie tylko mnie, ale przede wszystkim całej nauce polskiej – podkreśla prof. dr hab. Bronisław Sitek. – Jest to wyraz docenienia złożony wszystkim badaczom, którzy angażują się w rozwój badań naukowych i publikację uzyskanych w ramach tego procesu wyników. Naukę trzeba kochać i oddawać się jej bez reszty. Kto tak czyni, ten nią żyje, czerpiąc z niej przyjemność i satysfakcję.

Laudację prof. dr. hab. Bronisława Sitka, doktora honoris causa UJD, przedstawił prof. dr hab. Marian Grzybowski. W dalszej części Święta Uczelni na mocy uchwał Rady ds. Nadawania Stopni Naukowych i Stopni w Zakresie Sztuki stopień naukowy doktora habilitowanego otrzymali:

– w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki o kulturze fizycznej doktor habilitowany Błażej Cieślak;
– w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki fizyczne doktor habilitowany Maksym Buryi;
– w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki doktor habilitowany Paweł Delekt.

Na mocy uchwał Rady ds. Nadawania Stopni Naukowych i Stopni w zakresie sztuki w latach akademickich 2023/2024 i 2024/2025 stopnie naukowe doktora łącznie uzyskało 21 osób: w dziedzinie nauk humanistycznych – 14 osób, w tym w dyscyplinie historia 4 osoby, w dyscyplinie językoznawstwo

W trakcie Święta Uczelni, fot. arch.

2 osoby, w dyscyplinie literaturoznawstwo 8 osób; w dziedzinie sztuki 3 osoby, w tym w dyscyplinie sztuki muzyczne 1 osoba; w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki 2 osoby; w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki o zdrowiu 2 osoby; w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne 1 osoba; w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki fizyczne 1 osoba. Stopień doktora uzyskali:

– dr Anna Magdalena Falana-Jafra, promotor prof. dr hab. Bogusław Bierwiałczonek i promotor dr Milena Garwol;
– dr Olena Havryliuk, promotor dr hab. Dorota Suska, prof. UJD;
– dr Olga Agnieszka Derewiecka, promotor prof. dr hab. Agnieszka Czajkowska;
– dr Paulina Klaudia Kasińska, promotor dr hab. Anna Majkiewicz, prof. UJD;
– dr Irmina Beata Młynarczyk, promotor dr hab. Anna Majkiewicz, prof. UJD i promotor pomocnicza dr Helena Garczyńska;
– dr Katarzyna Magdalena Piotrowska, promotor dr hab. Anna Majkiewicz, prof. UJD i promotor pomocnicza dr hab. Joanna Ławnikowska-Koper, prof. UJD;
– dr Vladimir Samsonov, promotor dr hab. Urszula Cierniak, prof. UJD;
– dr Daria Serebrennik, promotor dr hab. Urszula Cierniak, prof. UJD;
– dr Joanna Bernadeta Sularz, promotor prof. dr hab. Elżbieta Hurnik;
– dr Barbara Maria Zawadzka, promotor prof. dr hab. Elżbieta Hurnik;
– dr Alicja Adamus-Kowalik, promotor dr hab. Julia Dziwoki, prof. UJD;

– dr Yurii Petryk, promotor dr hab. Julia Dziwoki, prof. UJD;
 – dr Nina Izabela Podsiedlik-Bogusz, promotor dr hab. Robert Majzner, prof. UJD;
 – dr Andrzej Bogumił Spyra, promotor prof. dr hab. Dariusz Złotkowski;
 – dr Artur Andrzej Wawrzekiewicz, promotor dr hab. Jakub Jakubowski, prof. UJD;
 – dr Marcin Wieczorek, promotor dr hab. Jerzy Piwowarski i promotor pomocniczy dr hab. Jakub Jakubowski, prof. UJD;
 – dr Olga Wowkotrub, promotor dr hab. Maciej Zagórski, prof. UJD;
 – dr Jakub Artur Brela, promotor prof. dr hab. n. med. dr h. c. multi Aleksander Sieroń;
 – dr Kinga Dominika Spyрка, promotor prof. dr hab. n. med. dr h. c. multi Aleksander Sieroń;
 – dr Magdalena Emilia Sośniak, promotor dr hab. Bogusław Przywora, prof. UJD i promotor pomocnicza dr Ewelina Żelasko-Makowska, prof. UJD;
 – dr Robert Arkadiusz Smyka, promotor prof. dr hab. Arkadiusz Mandowski i promotor pomocnicza dr inż. Katarzyna Szufa.

W dalszej części wydarzenia wręczono tytuł Primus in Schola Doctorali, którym w tym roku otrzymał mgr Jakub Łagiewka. W uzasadnieniu podkreślano, że nagroda została przyznana za wyjątkowe osiągnięcia oraz wkład w rozwój dyscypliny nauki chemiczne.

W trakcie Święta Uczelni wręczono również wyróżnienia najlepszym studentom Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie. Zaszczytny tytuł Primus in Universitate, przyznawany najlepszemu studentowi Uczelni, trafił do Julii Polak (kierunek chemia, Wydział Nauk Ścisłych, Przyrodniczych i Technicznych

UJD). Decyzją p.o. Rektora UJD został przyznany studentce za wyjątkowe osiągnięcia, zaangażowanie społeczne i pasję w dziedzinie nauki oraz wkład w rozwój Uniwersytetu w 2025 roku!

Władze dziekańskie podjęły decyzję o nadaniu tytułu Primus in Facultate najlepszym studentom wydziałów. Podkreślono, że wyróżnienie jest formą docenienia nie tylko uzyskanych wyników w nauce, ale także przyznaje się je za zaangażowanie społeczne i szczególny wkład w rozwój jednostki. W tym roku zaszczytnym tytułem wyróżniono:

– Julię Zych (Collegium Medicum im. dr. Władysława Biegańskiego),
 – Mateusza Bębna (Wydział Humanistyczny),
 – Aleksandrę Iwańską (Wydział Nauk Społecznych),
 – Julię Polak (Wydział Nauk Ścisłych, Przyrodniczych i Technicznych),
 – Oliwię Pierzgalską (Wydział Prawa i Ekonomii),
 – Apolonię Morawską (Wydział Sztuki).

Podczas Święta Uczelni przyznano wyróżnienia *Laur Absolwenta*. W kategorii „Nauka” Laur trafił do absolwentki kierunku pedagogika dr. hab. Anny Fidelus, prof. UKSW. W kategorii „Kultura” Laurem został uhonorowany absolwent kierunku filologia polska Robert Dorosławski. W kategorii „Działalność Społeczna” Laur otrzymał Tadeusz Budzik. W kategorii „Sport” Laur otrzymał Radosław Panas. Uroczystość uświetnił występ Chóru Akademickiego UJD pod dyktando dr. Marka Kudry.

PROF. DR HAB. BRONISŁAW WŁODZIMIERZ SITEK

Prof. dr hab. Bronisław Włodzimierz Sitek urodził się 27 września 1958 r. w Inowrocławiu. Od początku swojej ścieżki zawodowej łączył zainteresowania humanistyczne z naukami prawnymi. Ukończył studia teologiczno-filozoficzne w Prymasowskim Wyższym Seminarium Duchownym w Gnieźnie oraz prawo kanoniczne na Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie. Stopień doktora nauk prawnych uzyskał po obronie rozprawy doktorskiej na Wydziale Prawa Kanonicznego ATK w Warszawie. W 1998 r., na podstawie rozprawy pt. „Pojęcie sprawiedliwości w konstytucjach cesarskich z okresu Dioklecjana i Konstantyna Wielkiego”, uzyskał stopień doktora habilitowanego na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. W 2007 r. Prezydent RP nadał Mu tytuł naukowy profesora nauk prawnych.

Profesor Bronisław Sitek prowadzi badania w uznanych europejskich ośrodkach naukowych. Studia specjalistyczne na Uniwersytecie La Spienza w Rzymie (1990) oraz badania prowadzone w Leopold Wenger Institut w Monachium i na Uniwersytecie w Pretorii ugruntowały

Prof. dr hab. Bronisław Sitek – Doktor Honoris Causa UJD, fot. arch.

PODWÓJNE WYRÓŻNIENIE PRACOWNIKÓW COLLEGIUM MEDICUM I WNSPIT UJD NA INTARG® 2025

Pracownicy Collegium Medicum oraz Wydziału Nauk Ścisłych, Przyrodniczych i Technicznych Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie zostali podwójnie nagrodzeni podczas 18. Międzynarodowych Targów Wynałazków i Innowacji INTARG® 2025, które odbyły się w Katowicach (początek czerwca 2025). Zespół badawczy otrzymał dwa prestiżowe wyróżnienia za innowacyjny projekt: „VR KidsCare: Okulary Wirtualnej Rzeczywistości dla Dzieci podczas Procedur Medycznych”. Nagrody przyznane za ten projekt to: Złoty Puchar – Haller Pro Inventio Foundation Award oraz Diamond Award – jedno z najwyższych wyróżnień targów INTARG® 2025. Autorami projektu są naukowcy Collegium Medicum i WNSPIT UJD: dr n. o zdrowiu Kinga Spyрка (kierownik zespołu), dr n. o zdrowiu Jakub Brela, dr hab. n. med. Marek Kucharzewski, dr hab. Bożena Woźna-Szcześniak, mgr Mykoła Zhyhallo, mgr Marcin Puchalski.

Projekt VR KidsCare ma na celu ograniczenie stresu i lęku u dzieci podczas procedur medycznych, wykorzystując immersję w wirtualnej rzeczywistości jako formę nowoczesnego wsparcia emocjonalnego. Rozwiązanie to odpowiada na realne potrzeby pacjentów pediatrycznych i może stanowić cenne na-

rzędzie w pracy personelu medycznego. Projekt został zaprezentowany szerokiej publiczności międzynarodowej, w tym przedstawicielom świata nauki, przemysłu oraz instytucji oceniających wynalazki z całego świata. Wyjątkowe zaangażowanie w promocję projektu wykazali również studenci kierunku lekarskiego – Maria Żakowska i Michał Nowacki (III rok), którzy przez trzy dni z pełnym profesjonalizmem reprezentowali UJD na stoisku Collegium Medicum, odpowiadając na pytania komisji konkursowej i gości targów.

Targi INTARG® to jedno z najważniejszych wydarzeń innowacyjnych w Europie, organizowane pod patronatem m.in. Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO), Ministerstwa Rozwoju i Technologii oraz Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

Gratulujemy całemu zespołowi badawczemu oraz studentom! Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie kolejny raz potwierdza swoją obecność w gronie uczelni o wysokim potencjale naukowym i innowacyjnym.

oprac. Adam Polański

Nagrodzeni podczas INTARG® w Katowicach, fot. arch.

pozycję Naukowca w międzynarodowym środowisku. Dzięki wsparciu licznych stypendiów, takich jak: Consiglio Nazionale delle Ricerche (CNR), Deutscher Akademischer Austauschdienst (DAAD) oraz grantów KBN, rozwijał badania nad prawem rzymskim, jego recepcją oraz związkami z prawem kanonicznym.

Dorobek naukowy Profesora, obejmujący blisko 300 publikacji, w tym 10 monografii, 226 artykułów, stanowi istotny wkład w badania nad prawem rzymskim oraz jego miejscem w historii myśli prawnej. Prace realizowane wspólnie z ośrodkami akademickimi w Rzymie, Monachium i Bari przyczyniły się do pogłębienia rozumienia klasycznych instytucji prawnych oraz ich znaczenia w kształtowaniu współczesnych systemów prawnych. Profesor Bronisław Sitek był dziekanem Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, prorektorem Wyższej Szkoły Działalności Gospodarczej w Warszawie, kierownikiem katedr oraz promotorem kilkuset prac dyplomowych, w tym ponad dwudziestu doktorskich. Od lat aktywnie wspiera młodych badaczy, organizując seminaria doktoranckie i mobilność naukową, m.in. w ramach programu Erasmus+. Badania Profesora obejmują w szczególności problematykę prawa rzymskiego, w tym rzymskiego prawa publicznego i municypalnego, relacji pomiędzy instytucjami władzy a pozycją jednostki pojmowaną w kate-

goriach wolności i praw człowieka, wzajemnych oddziaływań na siebie prawa rzymskiego i jurysprudence rzymskiej oraz współczesnych dylematów cywilizacyjnych, w tym relacji między narodami i relacji człowiek a środowisko. Profesor był wielokrotnie powoływany do prestiżowych gremiów, m.in. Komitetu Nauk Prawnych PAN, Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów Naukowych, Rady Doskonałości Naukowej, Zespołu Doradców ds. Konstytucyjności Prawa przy Marszałku Senatu RP. Zasiada w radach naukowych licznych czasopism, instytutów i uczelni, współtworzy międzynarodowe projekty badawcze, m.in. EUROFUR – The Future of Europe. Jest członkiem wielu towarzystw naukowych krajowych i zagranicznych. W uznaniu osiągnięć został wyróżniony wieloma odznaczeniami państwowymi i resortowymi. Otrzymał także prestiżowe nagrody przyznane przez Ministerstwo Edukacji i Nauki oraz Ministerstwo Spraw Wewnętrznych – za wybitne dokonania w obszarze nauki i działalności organizacyjnej.

Nadanie Profesorowi Bronisławowi Włodzimierzowi Sitkowi tytułu Doktora Honoris Causa Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie to wyraz uznania Jego wybitnego dorobku, szerokiej współpracy międzynarodowej oraz nieocenionego wkładu w rozwój nauk prawnych. Prace Profesora w zakresie poklasycznego prawa rzymskiego oraz jego recepcji zdobyły uznanie w kraju i za granicą.

ROK AKADEMICKI 2025/2026 – BOGACTWO WYDARZEŃ

W rozmowie z „Res Academicae” Prorektor ds. Nauki i Badań Naukowych prof. dr hab. Bogusław Przywora, pełniący obowiązki Rektora Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie (od 5 marca 2025 r.), przedstawia plany działań na najbliższe miesiące. Wśród wielu zadań nie zabraknie ważnych inwestycji, wydarzeń związanych z jubileuszem 55-lecia Uniwersytetu, jak również oceny kierunków studiów i dyscyplin naukowych. Prof. Bogusław Przywora przekonuje, że tyle co rozpoczęty nowy rok akademicki 2025/2026 z pewnością zapisze się jako bogaty w wydarzenia...

P.o. Rektora UJD prof. dr hab. Bogusław Przywora, fot. arch.

Marek Makowski: Zaraz na początku rozmowy muszę spytać, czy spodziewał się Pan, że pewnego dnia będzie sprawował aż dwie funkcje – prorektora Uniwersytetu, a przy tym jednocześnie będzie Pan pełnił obowiązki rektora?

Prof. dr hab. Bogusław Przywora: Nie, nie spodziewałem się, że tak się może stać. Wniosek z tej sytuacji jest prosty – życie pisze różne scenariusze. Trzeba w każdej chwili być gotowym na rozmaite zdarzenia i umieć się odnaleźć w sytuacji, kiedy ta od nas wymaga reakcji, a czasem poświęceń. Przyznam, że to spore obciążenie sprawować jednocześnie obowiązki prorektora ds. nauki w roku ewaluacji dyscyplin naukowych i p.o. rektora w perspektywie wyzwań stojących przed Uniwersytetem. Zakres zadań jest diametralnie różny. Od marca, dzięki wsparciu prorektorów, udało mi się ustabilizować sytuację w niełatwym dla Uniwersytetu czasie, wymagającym racjonalizacji wydatków, z drugiej zaś strony inwestowania w obszary, które podlegają ocenie Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Mowa tu zwłaszcza o zintensyfikowanych działaniach na rzecz kierunku lekarskiego.

Jak idą przygotowania do tego ważnego etapu? Spełniamy wymogi w zakresie kadry dydaktycznej. Podejmujemy też wyzwania, budując konsorcja i składając wnioski do Agencji Badań Medycznych. W ostatnim czasie pracownicy Collegium Medicum organizowali dwa ważne wydarzenia naukowe, które przyciągnęły do Częstochowy przedstawicieli polskiej medycyny. To pokazuje, że młody ośrodek naukowy może pozytywnie wpływać na rozwój polskiej służby zdrowia.

Przed nami zapowiada się imponujący w wydarzenia rok. Wśród wielu ważnych przedsięwzięć na pierwszy plan wysuwa się Jubileusz 55-lecia Uczelni.

Planujemy bogaty w różnorodne propozycje program. Warto podkreślić, że jubileusz będzie ubogacony wydarzeniami związanymi z upamiętnieniem rocznicy 200-lecia połączenia Starej i Nowej Częstochowy, co wypływa z porozumienia z Prezydentem Miasta Częstochowy Krzysztofem Matyjaszczykiem. Obok wydarzeń o charakterze naukowym, planujemy wydarzenia sportowe i artystyczne. Wydarzenia upamiętniające jubileusz już się odbywają. W październiku organizowaliśmy Wielki Kongres Mediacji. Gościliśmy również członków Komisji Finansowej Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich, a w czerwcu 2025 r. będziemy organizatorem posiedzenia głównego KRUP.

Pan Rektor aktywnie włącza się w działania o charakterze międzynarodowym w obszarze nauki.

Ma pan zapewne na myśli „Polish-Ukrainian cooperation of representative institutions of rectors for the improvement of university performance”, gdzie byłem przedstawicielem Konferencji KRUP. To duże wyróżnienie i jednocześnie wyzwanie, aby dać tej aktywności właściwe kierunki. Mam głębokie przekonanie o potrzebie wsparcia uczelni ukraińskich. Pierwsze spotkanie pokazało, że nauka stanowi dla nas wspólny cel. Cieszę się, że mogłem w jakiejś mierze moje doświadczenia przekazać naszym przyjaciołom z Ukrainy.

Czeka nas również ewaluacja dyscyplin naukowych.

Podejmuję intensywne działania, aby utrzymać dotychczasowe, wysokie kategorie w dyscyplinach naukowych. Liczę, że uda się utrzymać wysokie oceny, czyli te z poprzedniej ewaluacji dyscyplin; 6 dyscyplin – kat. A i 7 kat. B+. Warto przypomnieć, że sukces ten umożliwił nam poprzednio przekształcenie w uniwersytet klasyczny. Dodać trzeba, że jako uniwersytet otwarty podejmujemy intensywne działania w stronę rozwoju nowych dyscyplin. Obok 13 dotychczas ocenianych rozważamy zgłoszenie nowych: psychologii, nauk medycznych oraz inżynierii środowiska, górnictwa i energetyki.

To najlepsze potwierdzenie, że cały czas powiększamy zakres działalności naukowej Uczelni.

...ale ewaluacja dyscyplin to nie jest jedyna ważna ocena, na którą czekamy w tym roku akademickim...

Rzeczywiście, za kilka miesięcy odwiedzi nas Polska Komisja Akredytacyjna, która będzie oceniać kierunek lekarski. Pracownicy Collegium Medicum mają świadomość wyzwania, z jakim się mierzymy. Chcielibyśmy uzyskać wysoką ocenę, która jest kluczem do dalszego rozwijania jednostki i kierunku lekarskiego. Chcemy rozwijać miasto, region, województwo.

Z pewnością byłby Pan Rektor spokojniejszy, gdyby udało się wybudować Wieloprofilowe Centrum Symulacji Medycznych.

Doskonałe wiadomości napłynęły z Ministerstwa Zdrowia. Wniosek Uczelni złożony w czerwcu 2025 r. o środki z KPO został pozytywnie rozpatrzony. Resort poinformował, że otrzymamy 24,5 mln złotych. Środki zamierzamy wykorzystać na budowę Wieloprofilowego Centrum Symulacji Medycznych, które zo-

stanie zlokalizowane w budynku przy al. Armii Krajowej. Z pewnością rozpoczęcie inwestycji będzie atutem w perspektywie oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Pomimo konieczności optymalizacji wydatków Uczelni, realizujemy liczne inwestycje dla zapewnienia najwyższych standardów kształcenia.

Kształcimy na ponad 60 kierunkach, w tym na takich, które wymagają większego wsparcia finansowego ze strony Uniwersytetu, jak np. kierunek lekarski czy farmacja. Mam jednak świadomość, że nauka to przyszłość i powinniśmy umiejętnie dostosowywać ofertę do otaczającej nas rzeczywistości. Liczę na zwiększenie środków z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na realizację powierzonej misji, gdyż dynamika naszego rozwoju w wielu obszarach jest większa niż środki napływające z budżetu państwa.

Dziękuję za rozmowę.

Dziękuję.

NOWA DZIEKAN COLLEGIUM MEDICUM

Z dniem 1 września 2025 r. p.o. Rektora, Prorektor ds. Nauki i Badań Naukowych prof. dr hab. Bogusław Przywora powołał dr Magdalenę Mygę-Nowak, prof. UJD na stanowisko Dziekana Collegium Medicum im. dr. Władysława Biegańskiego. Nominacja ta jest naturalną konsekwencją procesu dalszego rozwoju jednostki i wpisuje się w dynamikę zmian, które opierają się na współpracy i otwartości. Dotychczasowy Dziekan, dr Leon Rak, prof. UJD, złożył rezygnację na własną prośbę. Podczas wrześniowego posiedzenia Senatu UJD na ręce prof. Raka trafiły podziękowania za trud i dotychczasową pracę na rzecz jednostki.

Dr Magdalena Myga-Nowak, prof. UJD jest absolwentką Wydziału Biologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, gdzie obroniła także swoją pracę doktorską. Z Uniwersytetem Jana Długosza związana jest od 2004 r. W latach 2014–2018 pełniła funkcję zastępcy dyrektora Instytutu Chemii, Ochrony Środowiska i Biotechnologii ds. dydaktyki, a w latach 2019–2025 była prodziekanem Wydziału Nauk o Zdrowiu (obecnie Collegium Medicum im. dr. Władysława Biegańskiego).

Jej zainteresowania naukowe koncentrują się na badaniach nad molekularnym podłożem chorób nowotworowych oraz rolę wirusów w procesach nowotworzenia. Zajmuje się również bezpieczeństwem i jakością kosmetyków, posiada kwalifikacje *safety assessora*.

W pracy akademickiej angażuje się w działania na rzecz otoczenia społeczno-gospodarczego. Była jedną z inicjatorek Akademii Młodych Wynalazców, promującej naukę wśród dzieci i młodzieży, a także angażowała się w projekty edukacyjne dla seniorów. Prowadzi zajęcia ze studentami kierunków: lekarskiego, kosmetologii, ratownictwa medycznego, m.in. z biologii molekularnej, genetyki oraz biologii ogólnej. W dydaktyce stawia na innowacje. W ramach projektów uniijnych uczestniczyła w tworzeniu Monoprofilowego Centrum

Dr Magdalena Myga-Nowak, prof. UJD odbiera powołanie, fot. arch.

Symulacji Medycznej dla kierunku pielęgniarstwo oraz Centrum Symulacji dla kierunku ratownictwo medyczne. Jako tutorka akademicka kładzie nacisk na indywidualne podejście do studenta, oparte na jego mocnych stronach. Prywatnie docenia piękno przyrody, uwielbia podróże, kontakt z naturą i pasjonuje się ogrodnictwem.

NOWA PROREKTOR DS. KIERUNKU LEKARSKIEGO – DR HAB. N. MED. JOANNA SOCHA, PROF. UJD

29 lipca 2025 roku p.o. Rektora, Prorektor ds. Nauki i Badań Naukowych prof. dr hab. Bogusław Przywora powołał dr hab. n. med. Joannę Sochę, prof. UJD na funkcję Prorektor ds. Collegium Medicum im. dr. Władysława Biegańskiego. Dr hab. n. med. Joanna Socha, prof. UJD będzie odpowiadać za strategiczne kierunki rozwoju Collegium Medicum, nadzór nad jakością kształcenia oraz wspieranie działalności naukowej i klinicznej w obszarze nauk medycznych. Zastąpiła sprawującego dotychczas obowiązki na tym stanowisku dr. hab. n. med., dr. n. hum., dr. h.c. Sławomira Letkiewicza, prof. UJD.

Dr hab. n. med. Joanna Socha, prof. UJD od lat łączy działalność kliniczną, naukową i dydaktyczną z pracą onkologa-radioterapeuty. Jej ścieżka zawodowa to przykład konsekwentnego rozwoju, w którym lokalne zaangażowanie idzie w parze z międzynarodowym doświadczeniem i współpracą.

Ścieżka zawodowa dr hab. n. med. Joanny Sochy, prof. UJD od początku była nierozdzielnie związana z onkologią i radioterapią. Po ukończeniu Wydziału Lekarskiego Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach w 2006 r. rozpoczęła pracę w Zakładzie Radioterapii Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. NMP w Częstochowie – miejscu, z którym związana jest do dziś. To tutaj rozwijała swoje zainteresowania kliniczne i naukowe, koncentrując się na coraz bardziej precyzyjnych metodach leczenia nowotworów.

W 2013 r. uzyskała stopień doktora nauk medycznych w warszawskim Centrum Onkologii – Instytucie im. Marii Skłodowskiej-Curie (dzisiejszy Narodowy Instytut Onkologii – Państwowy Instytut Badawczy, Oddział w Warszawie). Jej rozprawa doktorska poświęcona była toksyczności i skuteczności przyspieszonej, hipofrakcjonowanej radioterapii skojarzonej z chemioterapią w leczeniu drobnokomórkowego raka płuca. Dziesięć lat później, w 2023 r., obroniła osiągnięcie naukowe w Wojskowym Instytucie Medycznym – Państwowym Instytucie Badawczym w Warszawie, uzyskując stopień doktora habilitowanego. Tym razem tematem jej badań było wyznaczanie klinicznych objętości tarczowych w radioterapii nowotworów przewodu pokarmowego – obszar, który stał się jednym z filarów jej działalności naukowej.

Ważnym etapem jej rozwoju była także edukacja międzynarodowa. W 2024 r. ukończyła prestiżowe studia podyplomowe Poland Clinical Scholars Research Training Program organizowane przez Harvard Medical School Postgraduate Medical Education i Agencję Badań Medycznych. Udział w tym programie nie tylko pogłębił jej wiedzę badawczą, lecz także wzmocnił sieć kontaktów międzynarodowych, które dziś wykorzystuje we wspólnych projektach.

Jako klinicystka i badaczka dr hab. Joanna Socha skupia się przede wszystkim na dwóch obszarach: wyznaczaniu objętości tarczowych w radioterapii oraz leczeniu nowotworów przewodu pokarmowego, płuca i raka piersi. Jest autorką i współautorką wielu prac naukowych, redaktorką monografii oraz współtwórczynią krajowych wytycznych diagnostyki i leczenia nowotworów. Swoją wiedzę dzieli się również w pracy dydak-

Dr hab. n. med. Joanna Socha, prof. UJD, fot. arch.

tycznej – prowadząc zajęcia dla studentów, kursy specjalizacyjne i podyplomowe, a także aktywnie uczestnicząc w życiu akademickim Collegium Medicum.

Działalność naukowa i dydaktyczna idzie w parze z aktywną obecnością w międzynarodowych gremiach. Joanna Socha jest członkinią Polskiego Towarzystwa Radioterapii Onkologicznej, European Society for Radiotherapy and Oncology (ESTRO) oraz grupy roboczej ESTRO Lower GI Focus Group, gdzie zasiada w Guidelines Committee. Reprezentuje Polskę w międzynarodowym konsorcjum IMACC (International Multidisciplinary Anal Cancer Consortium). Należy także do Harvard Alumni Association (Associate Member) oraz Medical Research Club Poland.

Choć większość jej życia zawodowego wypełniają badania i praca kliniczna, w wolnym czasie sięga po literaturę i rozwija swoją pasję do języka włoskiego. To zainteresowania, które – jak sama podkreśla – pozwalają jej zachować równowagę między wymagającą pracą naukowo-kliniczną a przestrzenią osobistą.

PROFESOR JERZY BRALCZYK: JĘZYK TEŻ MA SVOJE OGRANICZENIA

Wykład zatytułowany „O granicach języka” wygłosił 24 stycznia 2025 r. w Uniwersytecie Jana Długosza w Częstochowie znany i ceniony w całej Polsce językoznawca i nieustrudzony popularyzator poprawnej polszczyzny prof. dr hab. Jerzy Bralczyk.

– To było pierwsze spotkanie i od razu z cennym naukowcem, profesorem Jerzym Bralczykiem, z którym inaugurujemy nowy cykl wykładów pod hasłem „Wykłady u Długosza” – wyjaśnia JM Rektor UJD prof. dr hab. Janusz Kapuśniak. – Inicjatywa doskonale wpisuje się w misję Uczelni, która stawia sobie za zadanie krzewienie wiedzy i umiejętności z różnych dyscyplin nauki. Warto więc śledzić uczelniane media, bo wkrótce pojawią się informacje o kolejnych ciekawych wykładach z tej serii. Do końca roku planujemy kilka takich spotkań.

Profesora Bralczyka w auli powitał tłum ludzi, co dowodzi ogromnego zainteresowania, jakim cieszy się naukowiec. Na tej podstawie można z całym przekonaniem powiedzieć, na przekór twierdzeniom sceptyków, iż poprawna polszczyzna i komunikowanie się jest ważne dla bardzo wielu osób. Do uczelnianego audytorium przybyli m.in. duchowni, parlamentarzyści, samorządowcy, władze i przedstawiciele różnych instytucji – słowem przyjaciele Uniwersytetu. Sporą grupę, obok pracowników UJD i studentów, stanowili również nauczyciele i uczniowie częstochowskich szkół średnich. Dość powiedzieć, że gości było tak wielu, że zdecydowano się na otwarcie kolejnej auli w budynku przy ul. Waszyngtona. Transmitowano do niej wykład dla osób, dla których niestety zabrakło miejsca!

Do zebranych zwrócił się dr hab. Bogusław Przywora, prof. UJD (Prorektor ds. Nauki i Badań Naukowych), który zaanonsował naukowca, przedstawiając jeszcze raz ideę spotkań. Nie obyło się bez komplementów pod adresem profesora, który ripostował uprzejmymi sformułowaniami, pełnymi energii, humoru i specyficznego dowcipu. Taka postawa już od samego początku zjednała mu sympatię publiczności oraz pogłębiła ciepłe przyjęcie, które przez lata zapewnił sobie, podróżując po Polsce z promocją języka polskiego, ale też występując w licznych audycjach telewizyjnych, udzielając porad językowych.

Profesor dynamicznie przeszedł do wykładu. W trakcie wielokrotnie zapewniał, że język jest „wspaniałą sprawą i można się nim cieszyć, ale niestety ma swoje, liczne, ograniczenia”. Wynikają one z ubogości mowy. Przekonywał, że ludzie, tworząc mowę, chcieliby czasem wyrazić więcej i więcej... a tu często brakuje słów, stąd trzeba się posilkiwać przykładami i poszukiwać adekwatnych porównań. W zręcznej retoryce profesor dopytywał, jak opisać smak lub zapach? – czy da się innym ludziom oddać słowem to wszystko, co chcemy powiedzieć i czy będzie to opis wierny, dokładnie oddający to, co chciałoby się

Podczas wykładu prof. dr. hab. Jerzego Bralczyka

powiedzieć? Czy też jesteśmy skazani na posługiwanie się przykładami, które (czasem nawet z tego sobie nie zdajemy sprawy) nie potrafią drugiemu człowiekowi dokładnie opisać tego, co czujemy i jak głębokimi emocjami chcemy uraczyć odbiorcę, „ilustrując” zapach kwiatów czy smak potraw, które konsumujemy...

– Język powinien być dostosowany do myśli, a myśl dostosowana do świata – radził profesor. – Jednocześnie pracujemy i panujemy nad jakością wypowiedzi: jej tempem, jakością doboru używanych słów, które ilustrują przekaz. Nie zapominajmy o modulacji głosu. To wszystko ma znaczenie w komunikacji i oddziałuje na drugiego człowieka. Powoduje, że zyskujemy w dialogu, ale też popełniając błędy, możemy stracić. Pamiętajmy! Ograniczenia języka wyznaczają granice naszego świata.

Podczas wykładu nie zabrakło przykładów zaczerpniętych z życia. Dzielił się nimi profesor, budując przy tym obraz komunikacji, która jest kluczem do tworzenia relacji między ludźmi, np. na linii wykładowca–student. Kończąc blisko godzinne spotkanie, pożegnał się z publicznością jeszcze jedną głęboką refleksją:

– Język traktujmy jak przyjaciela – to jest coś, bez czego nie jesteśmy ludźmi – podsumował, wzbudzając szmer zachwytu i szelest długopisów utrwalających ideę w notatnikach słuchaczy. Nim zszedł ze sceny, pożegnany gromkimi brawami i owacjami, Rektor prof. Janusz Kapuśniak w towarzystwie Prorektora dr. hab. Bogusława Przywory, prof. UJD wręczył mu na pamiątkę wizyty w Uniwersytecie jego portret. Przekazanie

odbyło się w towarzystwie poproszonego na scenę autora dzieła – dr. Artura Wawrzekiewicza (prodziekana ds. kształcenia i spraw studenckich Wydziału Sztuki UJD).

Po wykładzie profesor został poproszony o liczne autografy i pamiątkowe zdjęcia. W gronie tym znalazły się nawet osoby, które na wykład do Uniwersytetu przyjechały z... Chin, pracując na co dzień w Kantonie. Jak sami nam przyznali, „przy okazji urlopu nie mogli opuścić okazji spotkania się z prof. Jerzym Bralczykiem”.

Warto odnotować, że w kolejce po autografy ustawili się bardzo wielu uczniów szkół średnich. Podśmuchiwałem. Szepcząc do siebie, wyrażali podziw dla wiedzy profesora i sposobów jego komunikacji. Gorąco komentowali wydarzenie, które musiało na nich zrobić swoim przebiegiem bardzo pozytywne wrażenie!

Dodajmy, że wieczorem w Filharmonii Częstochowskiej odbył się doroczny koncert Katedry Muzyki UJD zatytułowany „Sztuka w Uniwersytecie – Uniwersytet w Filharmonii”. To znakomite wydarzenie zadedykowano profesorowi Jerzemu Bralczykowi. Co wzbudziło w naukowcu niemałe wzruszenie.

Prof. dr hab. Jerzy Bralczyk

– Jestem bardzo wzruszony, ponieważ po raz pierwszy koncert i to tej rangi, jest dedykowany mojej osobie – podsumował prof. Jerzy Bralczyk

Oprac. Marek Makowski
Fot. Wiktoria Jarymowicz, Klaudia Żurawska

STUDENCI COLLEGIUM MEDICUM UJD NA WYDARZENIU CHICAMP 2025

W dniach 6–8 czerwca 2025 r. piętnastoosobowa grupa studentów Collegium Medicum Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie uczestniczyła w ogólnopolskim wydarzeniu Chicamp 2025, które odbyło się w Hotelu Bajka w Grodźcu.

W skład zespołu weszli: Jacek Nowak, Klimek Józefowicz, Kamila Knopik, Natalia Kacperek, Oliwia Goch, Paulina Sikorska, Artur Witek, Maciej Niepsuj, Martyna Radosz, Oliwia Rząsa, Oliwia Sekiend, Paweł Sproch, Szymon Subik, Maria Syska oraz Aleksandra Misiak.

Chicamp to wyjątkowa inicjatywa edukacyjno-integracyjna, która łączy formułę plenerowego campingu z intensywnym programem wykładowo-warsztatowym, skierowanym do przyszłych chirurgów. Nasi studenci aktywnie wspierali organizację wydarzenia, angażując się m.in. w koordynację zajęć w salach wykładowych i przygotowanie stanowisk do ćwiczeń praktycznych.

W trakcie Chicampu uczestnicy mieli okazję: wziąć udział w wykładach dotyczących nowoczesnych metod leczenia chirurgicznego, zgłębiać zagadnienia z zakresu chirurgii pola walki i żywienia pacjenta chirurgicznego, doskonalić umiejętności szycia chirurgicznego oraz zasad aseptyki, ćwiczyć techniki laparoskopowe w mobilnym centrum szkoleniowym.

Tego rodzaju inicjatywy doskonale wpisują się w strategię Collegium Medicum UJD, kładącą nacisk na rozwój praktycznych umiejętności przyszłych pracowników ochrony zdrowia.

Udział w Chicamp 2025 to nie tylko możliwość zdobycia cennej wiedzy i praktycznych kompetencji, lecz także szansa na budowanie relacji zawodowych oraz integrację środowiska studentów kierunków medycznych. Wyjazd ten pozostawił po sobie nie tylko konkretne umiejętności, ale również mnóstwo pozytywnych wspomnień.

Zespół Collegium Medicum UJD po warsztatach – wspólna nauka, wspólna radość, fo. arch.

CZŁONKOWIE UNIWERSYTECKIEJ KOMISJI FINANSOWEJ KRUP PO RAZ PIERWSZY GOŚCILI W UJD

Po raz pierwszy w historii Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie gościł członków Uniwersyteckiej Komisji Finansowej KRUP (Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich). Przedstawiciele uniwersytetów obradowali 23 i 24 października 2025 r. W gronie 27 osób znaleźli się prorektorzy, kwestorzy i dyrektorzy finansowi najważniejszych uniwersytetów polskich.

Uroczystego otwarcia obrad dokonali p.o. Rektora UJD prof. dr hab. Bogusław Przywora oraz Zastępca Prezydenta Miasta Częstochowy dr Ryszard Stefaniak. Podkreślano szczególną rolę współpracy środowiska akademickiego z samorządem, a także ważne miejsce, które zajmuje Uczelnia w rozwoju nauki, edukacji i regionu. Obradom przewodniczył prof. dr hab. Zbigniew Bukowski – Przewodniczący Komisji Finansowej KRUP, Pełnomocnik ds. finansowych Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.

W trakcie posiedzenia członkowie Komisji podjęli dyskusję nad planowanym budżetem na naukę i szkolnictwo wyższe w 2026 r. Analizie poddano przewidywane zmiany w zakresie finansowania działalności Uczelni, podkreślając szczupłość środków, które planuje się skierować na potrzeby szkolnictwa wyższego. – Nie jesteśmy zadowoleni z projektu budżetu na 2026 r. – tłumaczy prof. dr hab. Zbigniew Bukowski. – Poza środkami na 3% wzrost wynagrodzeń w sektorze szkolnictwa wyższego nie otrzymamy najprawdopodobniej nic więcej, albowiem subwencja na przyszły rok ma stanąć w miejscu. Planuje się, że dostaniemy środki identyczne jak w 2025 r., a mamy przecież do czynienia z inflacją. W rezultacie może się więc okazać, że otrzymamy mniej niż w tym roku!

Z niepokojem o projekcie finansowania uczelni wypowiada się również główna organizatorka spotkania w Częstochowie UKF KRUP dr hab. Barbara Kowalska, prof. UJD, Prorektor ds. Organizacji i Rozwoju UJD (członkini i reprezentantka naszej Uczelni w strukturach Komisji Finansowej KRUP). – Projekt budżetu nie jest korzystny dla naszej Uczelni – twierdzi dr hab. Barbara Kowalska, prof. UJD. – Uniwersytet należy do grona najbardziej dynamicznie rozwijających się ośrodków akademickich w kraju. Potwierdzeniem tego jest nasze szybkie przebycie drogi od akademii do uniwersytetu klasycznego. Rozwój wiąże się jednak z wydatkami na różnorodne inwestycje, związane m.in. z uruchomieniem nowych kosztochłonnych kierunków studiów. Tymczasem w przyszłym roku planuje się przyznanie nam tylko 100% dotychczasowej subwencji, co nie jest projakościowe. Nasuwa się zatem przykry wniosek, że nie opłaca się rozwijać. Ze statystyk przedstawionych na Komisji wynika, że finansowanie szkolnictwa wyższego w całym sektorze budżetowym jest bardzo słabe. A przecież rozwój nauki i wiążące się z tym korzyści są podstawą rozwoju społeczeństw.

Podczas posiedzenia omówiono wnioski do raportu „Analiza ekonomiczna uniwersytetów publicznych”, który jest przygotowywany na kolejny rok. Dokument ten ma stanowić ważne źródło danych i rekomendacji wspierających podejmowanie

decyzji strategicznych w obszarze polityki finansowej szkolnictwa wyższego. Podsumowano ustalenia i określono dalsze kierunki prac komisji, mające na celu wypracowanie propozycji rozwiązań wspierających rozwój i stabilność finansową uczelni wyższych w Polsce. Innym ważnym punktem dyskusji była ocena wyników tegorocznej rekrutacji na studia i do szkół doktorskich, w kontekście trendów demograficznych oraz rosnących oczekiwań kandydatów wobec oferty edukacyjnej szkół wyższych.

Oceniając spotkanie, należy również zwrócić uwagę na jeszcze jeden jego wymiar – promocję Uniwersytetu i zarazem prezentację UJD w oczach uczestników. Wszak niektórzy goście po raz pierwszy znaleźli się w murach naszej Uczelni. Jakie opinie dotarły po zakończeniu obrad do organizatorów? – Goście w samych superlatywach opisywali swój pobyt w Czę-

Uczestnicy Komisji Finansowej KRUP, fot. Konrad Balas

stochowie – mówi dr hab. Barbara Kowalska, prof. UJD. – Wyjeżdżali pod dużym wrażeniem miejsc, które im pokazaliśmy, w tym m.in. Klasztoru na Jasnej Górze, a zwłaszcza jasnogórskiej biblioteki. Chcieliśmy pokazać atmosferę Częstochowy. Żywimy nadzieję, że *genius loci* pozostanie w wyobrażeniach uczestników spotkania. Podobne opinie padały pod adresem Uczelni i jej wyposażenia. Pozytywnie wypowiadano się o budynkach Uczelni i ich wnętrzach. W tym przypadku goście zwracali uwagę na wygląd Sali Senatu UJD oraz Auditorium Maximum. Wiele pochwał padło w kontekście otoczenia budynku zlokalizowanego przy ulicy Waszyngtona. Podkreślano fakt, iż dbamy o najdrobniejsze detale. Podsumowując, potwierdziliśmy, że jesteśmy godni powierzania nam zadania zorganizowania najważniejszych wydarzeń akademickich w kraju.

Z kronikarskiego obowiązku przypomnijmy, że 25 stycznia 2024 r. Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie został jednogłośnie przyjęty do grona Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich (KRUP). Warto dodać, że w czerwcu 2026 r. UJD będzie po raz pierwszy w dziejach gospodarzem głównych obrad KRUP. W Częstochowie spotkają się wówczas rektorzy wszystkich zrzeszonych w ramach konferencji Uczelni.

JACEK WĄSIK ODEBRAŁ NOMINACJĘ PROFESORSKĄ

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda wręczył akty nominacyjne nauczycielom akademickim oraz pracownikom nauki i sztuki (21 października 2024 r.). W gronie uczestników uroczystości znalazł się Jacek Wąsik (dyrektor Instytutu Nauk o Kulturze Fizycznej Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie), który uzyskał tytuł profesora nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki o kulturze fizycznej.

Postanowienie o nadaniu tytułu profesora Jackowi Wąsikowi Prezydent RP podpisał 8 marca 2023 r.

Prof. dr hab. Jacek Wąsik od lat związany jest z Częstochową, gdzie rozwija zarówno działalność naukową, jak i sportową. Jest fizykiem, a zarazem uznanym specjalistą w dziedzinie nauk o kulturze fizycznej, cenionym badaczem biomechaniki ruchu oraz doświadczonym trenerem taekwon-do.

Karierę akademicką rozpoczął od uzyskania doktoratu z nauk fizycznych, a następnie stopnia doktora habilitowanego w zakresie nauk o kulturze fizycznej. Od 2014 roku pełnił funkcję dyrektora Instytutu Wychowania Fizycznego, Turystyki i Fizjoterapii w Uniwersytecie Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza, a obecnie kieruje Instytutem Nauk o Kulturze Fizycznej na naszej Uczelni. Jego dorobek obejmuje ponad 130 publikacji naukowych poświęconych m.in. biomechanice uderzeń w sportach walki, sprawności fizycznej oraz zdrowiu. Kulminacją wieloletniej pracy naukowej było uzyskanie w dniu 8 marca 2023 r. tytułu profesora nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki o kulturze fizycznej.

Równolegle z działalnością naukową rozwijał karierę sportową i trenerską. Jako zawodnik zdobył tytuł Mistrza Polski w 1988 r. Doświadczenie zawodnicze przełożył na działalność trenerską, stając się jednym z pionierów i głównych propagatorów taekwon-do w regionie częstochowskim. Jako prezes i główny trener Częstochowskiej Akademii Taekwon-do, a zarazem posiadacz czarnego pasa 4 Dan, od ponad trzech dekad szkoli kolejne pokolenia zawodników. Wielu z jego wychowanków zdobywało medale na arenie krajowej i międzynarodowej, w tym aż trzech Mistrzów Świata. W latach 2017 i 2018 dwukrotnie zdobył laur najpopularniejszego trenera Regionu Częstochowskiego. Odznaczony Złotą Odznaką „Za Zasługi dla Sportu” przez Ministra Sportu i Turystyki oraz Brązowym Krzyżem Zasługi przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Wielokrotnie nagradzany przez Ministra Sportu i Prezydenta Miasta Częstochowy. W trakcie swojej działalności pełnił również funkcję wiceprezesa Polskiego Związku Taekwon-do, aktywnie przyczyniając się do rozwoju i promocji tej dyscypliny w Polsce.

Łącząc praktykę z nauką, stał się pionierem w przenoszeniu wyników badań biomechanicznych do procesu treningowego sportów walki. Jego analizy techniki kopnięć w taekwon-do doprowadziły do istotnych zmian w sposobie ich wykonywania, co przełożyło się na sukcesy polskich zawodników na arenie międzynarodowej. Badania te obejmują m.in. autorską koncepcję „masy efektywnej” oraz szczegółowe analizy siły kopnięć, stanowiące podstawę nowoczesnych metod treningowych. Zrealizował na Uczelni projekt utworzenia Centrum Analizy Ruchu Człowieka – unikalnego w skali Europy

Jacek Wąsik odbiera z rąk Prezydenta RP tytuł profesora, fot. arch.

laboratorium wyposażonego w specjalistyczną aparaturę do badań biomechaniki sportów walki. Prowadzone tam badania znajdują zastosowanie zarówno w sporcie, jak i w rehabilitacji. Odkrycia prof. dr. hab. Jacka Wąsika dotyczące dylematu szybkość–precyzja oraz autorskiej koncepcji kinematycznego efektu celu mają także praktyczne znaczenie dla zwiększania bezpieczeństwa człowieka w codziennym życiu.

Aktywnie angażuje się w kształcenie młodych szkoleniowców oraz rozwój naukowy kadry akademickiej. Wypromował i nadal promuje doktorów z dziedziny nauk medycznych i nauk o zdrowiu. Współtworzył studia podyplomowe „Trener taekwon-do” prowadzone w Uniwersytecie Jana Długosza we współpracy z Polskim Związkiem Taekwon-Do. Laureat Śląskiej Nagrody Naukowej 2023. Jego praca znalazła uznanie za granicą, a wpływ w środowisku naukowym potwierdza fakt, że – jak wykazano w publikacji: *Érez-Gutiérrez, M.; Valdés-Badilla, P.; Gutiérrez-García, C.; Herrera-Valenzuela, T. Taekwondo scientific production published on the Web of Science (1988–2016): collaboration and topics. Movimento, 2017; 23(4): 1325–1340. doi: 10.22456/1982-8918.75386* – zajmuje drugie miejsce w globalnym rankingu najbardziej produktywnych autorów publikacji naukowych o taekwon-do. Jest członkiem zespołu realizującego projekt finansowany przez Unię Europejską w ramach modułu Jean Monnet EU Sport.

Prof. Jacek Wąsik łączy działalność naukową z praktyką sportową i edukacyjną. Jako badacz, promotor, trener i mentor wniósł znaczący wkład w rozwój badań nad sztukami i sportami walki.

ELIGIUSZ MAŁOLEPSZY ODEBRAŁ NOMINACJĘ PROFESORSKĄ

19 marca 2025 r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda wręczył akty nominacji nauczycielom akademickim oraz pracownikom nauki i sztuki. W zacnym gronie uczestników uroczystości znalazł się dr hab. Eligiusz Małolepszy, który uzyskał tytuł profesora nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki o kulturze fizycznej. Postanowienie o nadaniu tytułu profesora dr. hab. Eligiuszowi Małolepszemu Prezydent RP podpisał 15 maja 2024 r.

Eligiusz Małolepszy ukończył w 1989 r. studia w Zamiejskim Wydziale Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, otrzymując tytuł magistra wychowania fizycznego i trenera II klasy w zakresie podnoszenia ciężarów. W tym samym roku rozpoczął pracę w Zakładzie Kultury Fizycznej w Wyższej Szkole Pedagogicznej (WSP) w Częstochowie (obecnie Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie) na stanowisku asystenta.

Stopień naukowy doktora nauk kultury fizycznej uzyskał w Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach w dniu 16 maja 1995 r. na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Dzieje kultury fizycznej i przysposobienia wojskowego w powiecie częstochowskim w latach 1918–1939”. Promotorem w przewodzie doktorskim był prof. dr hab. Marek Szczerbiński. Recenzentami w przewodzie doktorskim byli: prof. dr hab. Henryk Rechowicz i prof. dr hab. Kazimierz Toporowicz. Po realizacji przewodu doktorskiego kontynuował pracę naukowo-dydaktyczną jako adiunkt w Zakładzie Kultury Fizycznej WSP w Częstochowie.

Stopień naukowy doktora habilitowanego nauk o kulturze fizycznej uzyskał w Akademii Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu w dniu 8 listopada 2005 r. na podstawie oceny ogólnego dorobku naukowego i przedstawionej rozprawy habilitacyjnej pt. „Kultura fizyczna w działalności wiejskich organizacji młodzieżowych II Rzeczypospolitej”. Recenzentami w przewodzie doktorskim byli: prof. dr hab. Wojciech Lipoński, prof. dr hab. Bernard Woltmann i prof. dr hab. Józef Szaflik. W marcu 2006 r. Centralna Komisja ds. Stopni i Tytułów zatwierdziła uchwałę Rady Wydziału Wychowania Fizycznego Akademii Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu o nadaniu stopnia doktora habilitowanego nauko kulturze fizycznej w zakresie historii kultury fizycznej.

W latach 2006–2019 dr hab. Eligiusz Małolepszy prof. UJD pracował na stanowisku profesora Uczelni w Instytucie Wychowania Fizycznego, Turystyki i Fizjoterapii na Wydziale Pedagogicznym, a następnie – w latach 2019–2024, na stanowisku profesora Uczelni w Katedrze Polityki Społecznej, Pracy Socjalnej i Turystyki na Wydziale Nauk Społecznych UJD.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda postanowieniem z dnia 15 maja 2024 r. nadał dr. hab. Eligiuszowi Małolepszemu tytuł profesora nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki o kulturze fizycznej. Począwszy od 2024 r., prof. dr hab. Eligiusz Małolepszy pracuje na stanowisku

*Prof. dr hab. podczas uroczystości z Prezydentem RP,
fot. arch.*

profesora w Katedrze Polityki Społecznej, Pracy Socjalnej i Turystyki na Wydziale Nauk Społecznych UJD. W trakcie pracy na UJD prof. dr hab. Eligiusz Małolepszy m.in. pełnił w latach 2008–2016 funkcję Prorektora ds. Nauczania i Wychowania oraz Prorektora ds. Studenckich. W latach 2016–2019 był dziekanem Wydziału Pedagogicznego, natomiast w latach 2019–2020 dziekanem Wydziału Nauk Społecznych. W latach 2021–2024 był członkiem Rady Uczelni.

Eligiusz Małolepszy jest autorem i współautorem ponad 270 publikacji naukowych i dydaktycznych, w tym 8 monografii naukowych, ponadto jest redaktorem i współredaktorem 10 prac zbiorowych – monografii. Zainteresowania badawcze prof. dr hab. Eligiusza Małolepszego dotyczyły głównie następującej problematyki: kultura fizyczna i turystyka na Kresach Wschodnich II Rzeczypospolitej; kultura fizyczna i turystyka na wsi w Polsce w latach 1918–1939; kultura fizyczna i turystyka na wsi w Polsce po 1945 r.; działalność Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”; dzieje kultury fizycznej i turystyki w województwie kieleckim w okresie międzywojennym.

Prof. dr hab. Eligiusz Małolepszy wypromował 8 doktorów, był recenzentem w przewodach doktorskich (16 dysertacji doktorskich) oraz recenzentem w przewodzie habilitacyjnym. Pełni funkcję redaktora naczelnego czasopisma naukowego „Sport i Turystyka. Środkowoeuropejskie Czasopismo Naukowe” (do 2018 r. „Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie Kultura Fizyczna”). Był i jest członkiem kilku towarzystw naukowych, m.in. Polskiego Towarzystwa Nauk Społecznych o Sporcie, Międzynarodowego Towarzystwa Nauk Społecznych o Sporcie, Sekcji Historii Polskiego Towarzystwa Naukowego Kultury Fizycznej, Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego. Ponadto, w latach 2018–2021 był członkiem Komisji Sportu Wiejskiego przy Polskim Komitecie Olimpijskim.

PREZYDENT RP WRĘCZYŁ NOMINACJĘ PROFESORSKĄ BOGUSŁAWOWI PRZYWORZE

30 lipca 2025 r. prof. Bogusław Przywora, p.o. Rektora, Prorektor ds. Nauki i Badań Naukowych Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie, odebrał z rąk Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy akt nominacji profesorskiej, uzyskując tytuł profesora nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne. Formalne nadanie tytułu miało miejsce 16 czerwca 2025 r.

Pan prof. Bogusław Przywora od 1 września 2024 r. pełni funkcję Prorektora ds. Nauki i Badań Naukowych w Uniwersytecie Jana Długosza w Częstochowie, a od 5 marca 2025 r. na podstawie Statutu UJD i ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce pełni obowiązki Rektora Uniwersytetu.

Pan profesor gruntowne kształcenie pobrał na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, gdzie ukończył studia administracyjne, a następnie studia prawnicze i zdobył kolejne stopnie naukowe w dyscyplinie nauki prawne: doktora (2012 r.) i doktora habilitowanego (2019 r.). Postanowieniem z 16 czerwca 2025 r. Prezydent RP Andrzej Duda nadał dr. hab. Bogusławowi Przyworze tytuł profesora nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne.

Dodatkowo Pan Profesor ukończył Szkołę Prawa Ukraińskiego (Uniwersytet Lwowski im. Iwana Franco we Lwowie/Akademii Kijowsko-Mohylańską/Uniwersytet Jagielloński). Zdobyte doświadczenie w trakcie nauki w Szkole Prawa Ukraińskiego wykorzystuje, prowadząc wspólnie z uczonymi z Ukrainy badania nad ustrojem samorządu terytorialnego Ukrainy, w szczególności uczestniczył w latach 2016–2017, w charakterze eksperta, w ramach realizowanej przez Małopolską Szkołę Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie części I etapu międzynarodowego projektu pt. „Decentralization Offering Better Results and Efficiency”, finansowanego przez Amerykańską Agencję ds. Rozwoju Międzynarodowego.

Pan profesor ukończył także studia podyplomowe z zakresu prawa bankowego, realizowane przez Narodowy Bank Polski oraz Katedrę Polityki Gospodarczej na Uniwersytecie Jagiellońskim. Zdobytymi umiejętnościami dzieli się jako pracownik Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie, a wcześniej w szczególności jako pracownik Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie (w Katedrze Prawa Konstytucyjnego) oraz wykładowca w Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie. Prowadził też zajęcia wykładowe w Szkole Prawa Polskiego i Europejskiego UJ we Lwowie i Tarnopolu.

W budowaniu współpracy międzynarodowej istotne znaczenie miały liczne wizyty studyjne pana profesora na uniwersytetach, m.in. Cambridge, Karola, Peczu, Sztokholmie

i Uppsali oraz w Instytucie Maxa Plancka w Heidelbergu i w Europejskim Trybunale Praw Człowieka.

Posiada wieloletnie doświadczenie w realizacji międzynarodowych i krajowych projektów badawczych (także w charakterze kierownika). Współrealizuje

projekty finansowane przez Polsko-Niemiecką Fundację na rzecz Nauki (Deutsch-Polnische Wissenschaftsstiftung) we współpracy z Uniwersytetem w Regensburgu w Niemczech, w szczególności w zakresie zastosowania sztucznej inteligencji w administracji publicznej. Kieruje projektem dotyczącym edukacji prawniczej, finansowanym przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (nr Nds-II/SP/0467/2023/01).

Prowadził z ramienia Uniwersytetu Jana Długosza (wraz dr Marią Moulin-Stożek, prof. UJD) badania nad radykalizacją i prawami człowieka w ramach projektu Unii Europejskiej pt. „De-radicalisation in Europe and beyond: detect, resolve, and re-integrate. European Commission, SU-GOVERNANCE-09-2020, Horizon 2020 (nr 959198), koordynowanego przez Uniwersytet Glasgow Caledonian w Wielkiej Brytanii.

Pan profesor jest autorem (lub współautorem) łącznie ok. 200 opracowań naukowych, w tym prac opublikowanych w wiodących zagranicznych wydawnictwach (w tym w Peter Lang Publishing Group, Routledge, Springer Nature).

Zaangażowany w promowanie młodej kadry naukowej (zarówno w charakterze promotora, jak i recenzenta w postępowaniach awansowych o nadanie stopnia doktora i doktora habilitowanego).

W służbie uniwersyteckiej wykorzystuje kilkunastoletnie doświadczenie zawodowe (eksperckie), zdobyte w szczególności w strukturach samorządowych (na szczeblu gminnym i wojewódzkim), jak i centralnych.

Pan profesor za osiągnięcia odznaczony był przez Prezydenta RP Brązowym Medalem za Długoletnią Służbę. Otrzymał wyróżnienia, m.in. Nagrodę Ministra Edukacji i Nauki za znaczące osiągnięcia w działalności naukowej, kilkakrotnie Nagrodę Indywidualną Rektora Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie oraz srebrną odznakę „Zasłużony dla Samorządu Radców Prawnych”.

Prof. dr hab. Bogusław Przywora

2026 ROK BĘDZIE CZASEM WSPÓLNEGO ŚWIĘTOWANIA JUBILEUSZY: UCZELNIANEGO I MIEJSKIEGO

Wspólne świętowanie 200-lecia rocznicy połączenia Starej i Nowej Częstochowy oraz Jubileuszu 55-lecia Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie zadeklarowali Prezydent Częstochowy Krzysztof Matyjaszczyk i p.o. Rektora UJD prof. dr hab. Bogusław Przywora. Potwierdzeniem tego stało się uroczyste podpisanie porozumienia, w którym m.in. mowa o promocji miasta, nauki i kultury, kształtowaniu postaw obywatelskich i patriotycznych, rozwoju życia artystycznego i kulturalnego czy ochronie i promocji dziedzictwa. Odbyło się ono w asyście pracowników Uczelni, częstochowskiego Urzędu Miasta i dziennikarzy 30 września 2025 r.

Samo porozumienie spisane i sygnowane zostało na kartkach papieru, gdzie obok logo Uczelni i Miasta znajdują się również dwa inne znaki: 200-lecia Nowoczesnej Częstochowy oraz 55-lecia istnienia Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie. Chociaż obydwa jubileusze przypadają na przyszły rok, ich organizatorzy postanowili rozpocząć wspólne działania niezwłocznie.

– Połączenie Starej i Nowej Częstochowy, które dokonało się blisko dwa wieki temu, zalicza się do najważniejszych dat w historii miasta – zaznacza Krzysztof Matyjaszczyk. – Stało się bodźcem do przeobrażenia go i budowy nowego układu urbanistycznego opartego na osi alei. Był to czas wyburzeń niektórych budynków, a zarazem budowy nowych obiektów nadających mu zupełnie nowy charakter. Stąd jest co świętować i warto, by data ta została na długo zapamiętana nie tylko przez mieszkańców, ale również inne osoby związane z regionem i zainteresowane jego przeszłością. Prezydent zaznaczył, że podobnie jest w przypadku powstania Uniwersytetu, który dla miasta ma bardzo ważne znaczenie. Podkreślał, że Uczelnia buduje jego tożsamość, rozwija je, a przy okazji wpływa na jego akademicki charakter i wiążące się z tym faktem korzyści. Świętowanie obu jubileuszów ma więc swoje głębokie uzasadnienie.

Podobnego zdania jest p.o. Rektora prof. Bogusław Przywora. – 6 października odbędzie się uroczysta, 55. inauguracja nowego roku akademickiego – tłumaczy prof. Bogusław Przywora. – Uroczystość wprowadzi nas w 55. rocznicę powstania Uczelni. Jubileusz, który warto wyeksponować, bo Częstochowa na to zasługuje, jako stolica duchowa Polski, ale również niezwykle ważne miejsce dla całego narodu. Postanowiliśmy połączyć siły i działać wspólnie, jestem przekonany, że przyniesie to wymierne korzyści społeczności akademickiej, jak również spowoduje rozgłos i umocnienie pozycji Częstochowy w regionie, a także w całym województwie.

Pracownicy Uniwersytetu, świętując swój jubileusz i zarazem 200-lecie Nowoczesnej Częstochowy, zaplanowali wiele

Prezydent Krzysztof Matyjaszczyk i p.o. Rektora prof. Bogusław Przywora, fot. arch.

wydarzeń o charakterze naukowym, kulturalnym i dydaktycznym. Na tej liście znalazła się już wspomniana inauguracja nowego roku akademickiego oraz projekt pt. „Częstochowa i Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie – zapisane w obrazie, zakodowane w 42-200”. W tym przypadku chodzi o pokazanie miasta i uczelni z perspektywy studentów, którzy poprzez sztukę dokumentują i interpretują przestrzeń, historię i współczesność Częstochowy. Ciekawymi propozycjami są również konkurs studencki na esej/artykul: „Częstochowa i Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie za 100 lat”, czy konferencja „Zastosowanie sztucznej inteligencji w wysiłkach przeciwdziałania zmianom klimatycznym w miastach w Polsce i Niemczech”, a także przeprowadzenie Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich, która zgromadzi reprezentantów najważniejszych uniwersytetów klasycznych w Polsce. Przedstawiciele miasta chociaż na razie chcą planowaną przy okazji jubileuszu listę atrakcji utrzymać w tajemnicy, to jednak już teraz zapowiadają organizację wydarzenia plenerowego, zaplanowany jest film dokumentalny poświęcony początkowi XIX wieku w Częstochowie. Na tej liście jest także konkurs, w którym zostaną wyeksponowane regionalizmy używane przez częstochowian, takie jak: „piterek”, „chabcie” czy „dziorga”. Szczegółowe informacje będą publikowane na stronach Urzędu Miasta. Podobnie stanie się w przypadku Uniwersytetu, który niebawem rozbudowany program będzie prezentował w swoich mediach.

Warto wspomnieć, że chociaż rocznice dzieli ogromny przedział czasowy, to obie wypadają dokładnie latem przyszłego roku. Wszak za kluczową datę powstania Uniwersytetu (a dokładnie Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w Częstochowie) uważany jest dzień 30 lipca 1971 r. Wytyczenie Alei NMP, a tym samym połączenie Starej i Nowej Częstochowy, historycy datują na 19 sierpnia 1826 r.

JUBILEUSZ 80-LECIA URODZIN PROFESORA MARIANA GRZYBOWSKIEGO

Spółeczności akademickie z całej Polski reprezentujące ośrodki badań prawa, konstytucjonaliści, przedstawiciele samorządu województwa śląskiego i Częstochowy, a także rodzina i przyjaciele zgromadzili się podczas Jubileuszu 80-lecia urodzin prof. dr. hab. Mariana Grzybowskiego. Uroczystości odbywały się 5 kwietnia 2025 r. w Uniwersytecie Jana Długosza w Częstochowie.

Spotkanie, witając serdecznie zgromadzonych, uroczystości utworzyli: p.o. Rektora UJD dr hab. Bogusław Przywora, prof. UJD oraz dziekan Wydziału Prawa i Ekonomii dr Ewelina Żelasko-Makowska, prof. UJD. W pierwszej części spotkania odbyła się konferencja naukowa „Senat RP – konstytucja czy zmiana”. Spotkanie stanowiło gest szacunku wobec znanego i cenionego w Polsce i Europie Jubilata – konstytucjonaliści i specjaliści w zakresie prawa ustrojowego porównawczego. Warto podkreślić, że od kilku lat profesor Marian Grzybowski jest pracownikiem Wydziału Prawa i Ekonomii UJD, gdzie pełni m.in. funkcję przewodniczącego Rady Dyscypliny Nauki Prawne. Zarówno paneliści, jak i dyskutanci akcentowali rolę Senatu RP, ale także potrzebę doskonalenia jego działania. Podkreślono, iż Senat pełni niebagatelną rolę w integracji i podtrzymywaniu związków z Polakami mieszkającymi za granicą. Poruszono temat ograniczania parlamentaryzmu dwuizbowego w innych krajach Europy oraz świata. W rolę moderatora panelu wcielił się prof. dr hab. Piotr Mikuli. W fotelach panelistów zasiedli: dr hab. Andrzej Jakiewicz, prof. UwB, prof. dr hab. Krzysztof Skotnicki, prof. dr hab. Jerzy Jaskiernia, prof. dr hab. Andrzej Szmyt.

Ogólnopolska Konferencja odbyła się pod patronatem Ewy Polkowskiej Minister Kancelarii Senatu RP. Drugą część spotkania stanowiła uroczystość Jubileuszu urodzin Pana Profesora. Laudacje na cześć prof. M. Grzybowskiego wygłosili: premier RP dr hab. Hanna Suchocka, prof. UAM oraz prof. Piotr Tuleja. Niezwykle podniosłym momentem uroczystości było odznaczenie prof. Mariana Grzybowskiego Orderem Odrodzenia Polski. Wyróżnienie zostało przyznane przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę, który docenił w ten sposób działania naukowca na rzecz kształtowania państwa prawa. Aktu dekoracji dokonał prof. Dariusz Dudek, doradca Prezydenta RP.

Zasługi profesora doceniły również władze regionu. Nauko-

wiec został udekorowany Złotą Odznaką Województwa Śląskiego. Dekoracji dokonali wicemarszałek województwa śląskiego Grzegorz Boski oraz wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Śląskiego Stanisław Gmitruk. Do gratulacji w imieniu własnym i władz Częstochowy dołączył wiceprezydent Częstochowy dr Ryszard Stefaniak. Życzenia i gratulacje złożył również prof. dr hab. Bronisław Sitek przewodniczący Rady Doskonałości Naukowej.

O oprawę artystyczną wieczoru w Auli Magna Uniwersytetu zadbał: Kwartet Wokalny Klasch Katedry Muzyki UJD pod kierownictwem dr. hab. Przemysława Jeziorowskiego, prof. UJD. Z krótkim koncertem fortepianowym wystąpił prof. Maciej Zagórski. Następnie piosenkami Agnieszki Osieckiej zgromadzonych uraczyli absolwenci Uniwersytetu: Karolina Mrugalska (śpiew) i Mikołaj Borkowski (akompaniujący na fortepianie). Po zakończeniu uroczystości goście przenieśli się do hotelu Sonex, gdzie w mniej oficjalnej części odbyło się spotkanie okolicznościowe z udziałem Jubilata. Także tutaj nie zabrakło części artystycznej. Znanie utwory muzyki klasycznej w wykonaniu na dwa fortepiany brawurowo zaprezentowali: dr hab. Barbara Karaśkiewicz, prof. UJD oraz prof. dr hab. Cezary Sanecki, były Rektor Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi.

Ogromny tort, życzenia od pracowników Wydziału Prawa i Ekonomii UJD oraz innych gości, a następnie wspólne oglądanie fotografii połączone z rozmowami w kularach stały się dopełnieniem wieczoru, który przeciągnął się do późna. Integrując zgromadzonych, uroczystość stała się nie tylko jubileuszem cenionego naukowca, ale również promocją Wydziału Prawa i Ekonomii, jak też całego Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie, który nieustannie zjednuje sobie nowych przyjaciół i sympatyków, znacznie zwiększając swą rozpoznawalność. Organizatorem wydarzenia była Katedra Prawa Ustrojowego i Porównawczego UJD. W gronie współorganizatorów znalazły się: Katedra Prawa Ustrojowego i Porównawczego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, Katedra Prawa Konstytucyjnego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie oraz Katedra Prawa Konstytucyjnego Uniwersytetu w Białymstoku, a także Fundacja In Dubio Pro Libertate.

Profesor Marian Grzybowski, fot. M. Makowski

W trakcie konferencji naukowej, fot. M. Makowski

BUDUJEMY „WSPÓLNOTĘ PRAKTYKÓW” UJD

W latach 2024–2025 70. przedstawicieli i przedstawicielek Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie intensywnie angażowało się w realizację projektu „Uniwersyteckie laboratoria wiedzy i doświadczeń”, który pozwalał na podnoszenie ich kompetencji w zakresie dydaktyki, wykorzystania nowoczesnych rozwiązań cyfrowych i zielonej transformacji.

12 lutego 2024 r. została podpisana umowa pozwalająca na realizowanie w Uniwersytecie Jana Długosza w Częstochowie projektu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju „Uniwersyteckie laboratoria wiedzy i doświadczeń. Rozwój kwalifikacji i kompetencji kadry realizującej dydaktykę w UJD”, dofinansowanego z Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus o łącznej kwocie na realizację działań w wysokości 1 361 304 zł. Warto zaznaczyć, że na 120 wniosków ww. projekt uzyskał opinię pozytywną i na liście rankingowej 21 przyjętych do finansowania propozycji zajął aż 8 miejsce! Za podejmowane działania projektowe odpowiedzialne są: dr Adrianna Sarnat-Ciastko, prof. UJD (kierowniczka projektu) oraz dr Anna Irasiak, prof. UJD i dr Katarzyna Zalas (zastępczyni kierowniczką).

Podejmowane w ramach projektu działania angażowały 60 przedstawicieli i przedstawicielek kadry dydaktycznej oraz 10 doktorantów i doktorantek Szkoły Doktorskiej UJD. Wśród podejmowanych przez uczestników i uczestniczki aktywności znalazły się: budowanie wewnętrznej sieci współpracy kadry dydaktycznej UJD (poprzez organizację Dni Dydaktyki na UJD, superwizji akademickich i *peer tutoring*), organizację laboratoriów akademickich – aktywizujących warsztatów ze specjalistami podnoszących kompetencje dydaktyczne, cyfrowe i z zakresu zielonej transformacji, a także katalizator potencjału doktorantów, pozwalający m.in. na udział w *cross-age tutoring* i stażach zagranicznych. Dodatkowo kadra dydaktyczna zaangażowana w projekt odbyła wizyty studyjne, które realizowane były w: Uniwersytecie Gdańskim, Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II, Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie oraz holenderskim University of Groningen. Podejmowane działania projektowe nawiązują do realizowanego w latach 2022/2023 projektu Doskonałość Dydaktyczna Uczelni.

Projekt okazał się wyjątkowym doświadczeniem dla uczestników, którzy zwracali uwagę na jego unikatowość. Podkreśla to jedna z jego uczestniczek dr Małgorzata Kurek, prof. UJD: „Udział w projekcie dał mi bezcenne poczucie przynależności do dydaktycznej «wspólnoty praktyków» UJD. Dzięki ciągłej wymianie doświadczeń i refleksji jest ona dla mnie – nawet po zakończeniu projektu – ogromnym wsparciem merytorycznym i emocjonalnym”. Owo wsparcie okazało się także

Uczestnicy Dnia Dydaktyki na UJD - wydarzenia, organizowanego w ramach projektu „Uniwersyteckie laboratoria...”, fot. A. Zembik

ważne dla dr Tamary Kyrylych, gdyż dla niej projekt: „(...) to możliwość poznania współpracowników w środowisku dydaktycznym, to wzajemne wsparcie i unikatowa możliwość wprowadzenia interdyscyplinarności w zainteresowania naukowo-dydaktyczne. Uważam, że doskonalenie kompetencji dydaktycznych, poszerzenie wiedzy o zielonej transformacji i rozwój umiejętności cyfrowych to świetne wsparcie dla nauczyciela akademickiego w każdym wieku i z różnym doświadczeniem, to możliwość wymiany doświadczeń z innymi ośrodkami akademickimi, w tym międzynarodowymi”. Doktorantce mgr Magdalenie Kaczmarek projekt pozwolił „(...) rozwinąć swoje umiejętności dydaktyczne, poznać codzienne działanie i sposób prowadzenia zajęć na zagranicznym uniwersytecie. Doceniam również możliwość poznania kadry uniwersyteckiej na swobodniejszym gruncie, a także zajęcia z moją tutor prof. Barbarą Kowalską, która miała dla mnie czas, życzliwość i traktowała niczym równorzędną partnerkę”. Podobne zdanie o swoim udziale w projekcie miała inna doktorantka mgr Weronika Karaś: „Udział w projekcie był dla mnie niezwykle wartościowym doświadczeniem, zarówno na poziomie naukowym, jak i osobistym. Każda zrealizowana aktywność wносиła coś nowego do mojego rozwoju. Warsztaty, spotkania z tutorem oraz wymiana doświadczeń z innymi uczestnikami otworzyły przede mną nowe perspektywy. Szczególnie cenne okazało się wsparcie, jakie otrzymałam. To właśnie ono dodało mi odwagi, by z większą pewnością poruszać się w przestrzeni naukowej. Ogromnym atutem projektu był również staż zagraniczny. Obserwowanie rozwiązań stosowanych za granicą było dla mnie inspiracją do refleksji nad własną pracą i źródłem nowych pomysłów, które chciałabym wdrażać w przyszłości”. Doświadczenie uczestnictwa w *cross-age tutoring* okazało się

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

ważne także dla samych tutorów. Potwierdza to dr Patrycja Sołtyśiak: „(...) Mogłam też prowadzić *cross-age tutoring* z doktorantką z Wydziału Sztuki, ja jestem z Wydziału Prawa i Ekonomii, zatem było do dla mnie dosłownie przepiękne doświadczenie. Doświadczenia uzyskane podczas niniejszego projektu zostaną ze mną w pamięci i zostaną po nich cudowne wspomnienia i chęci na więcej tego typu projektów. To wspaniałe nabywanie cennych, innowacyjnych umiejętności, współdziałanie, kreatywność. Dla mnie osobiście najlepsze doświadczenie dydaktyczne, jakie mogłam sobie wymarzyć, a przede wszystkim mogłam zrealizować. Jestem bardzo wdzięczna za możliwość udziału w FERS w UJD, możliwość wymiany poglądów, poznanie innych pracowników z wszystkich wydziałów UJD, wyjazdy studyjne do innych ośrodków naukowo-dydaktycznych (ja byłam w Uniwersytecie Gdańskim)”. Te i podobne opinie wydają się dominującymi w odbiorze podejmowanych aktywności, jak zauważa dr Anna Irasiak, prof. UJD: „«Uniwersyteckie laboratoria...» były dla mnie skarbnicą wiedzy i poligonem nowych doświadczeń dydaktycznych. Dzięki udziałowi w projekcie znalazłam czas i zasoby, aby przemodelować swoje podejście do uczanych przedmiotów. Mam nadzieję, że przyniesie to korzyść

Podczas wizyty studyjnej w Uniwersytecie w Groningen, fot. M. Kurek

mnie i studentom, z którymi mam zajęcia”. Z perspektywy organizatorów cieszą słowa, że podejmowane działania pozwoliły – jak zauważyła dr Anna Kułakowska – „zyskać nowe spojrzenie na proces kształcenia i potwierdziły wartość dotychczasowych metod pracy”.

Można mieć nadzieję, że przyszłość pozwoli na realizację analogicznych aktywności.

Oprac. Andrzej Zembik

FESTIWAL W MACEDONII PRZYNIÓSŁ NAGRODĘ. CHÓR ZE SREBRNYM MEDALEM

Akademicki Chór Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie odnotowuje coraz więcej sukcesów nie tylko na arenie ogólnopolskiej, ale również międzynarodowej. Latem Zespół zdobył II miejsce podczas prestiżowego Ohrid Choir Festival w Macedonii (21–25 sierpnia 2025 r.). Pod kierownictwem dr. Marka Kudry nasi śpiewacy wywalczyli 88,67 pkt na 100 możliwych. Chór wziął udział w przesłuchaniu konkursowym oraz wystąpił na koncertach festiwalowych – Folk and Pop Concert oraz Muzyka Sakralna – prezentując szeroki wachlarz repertuaru. Koncerty odbywały się w wyjątkowych miejscach: w Diamentowej sali Hotelu Inex Olgica oraz w zabytkowym Kościele św. Sofii. Uczestnicy mieli także okazję wysłuchać zespołów z Turcji, Czarnogóry, Czech, Serbii, Rumunii, Macedonii oraz Holandii, co stanowiło niezwykłą okazję do muzycznej wymiany doświadczeń.

Przypomnijmy, że Zespół powstał stosunkowo niedawno – w październiku 2022 r. W jego skład wchodzi studenci, pracownicy oraz sympatycy naszego Uniwersytetu. Każdy z Wydziałów UJD ma swoją reprezentację wśród chórzystów. Pierwszy koncert Chóru odbył się 16 grudnia 2022 r. w ramach koncertu bożonarodzeniowego naszej uczelni. Zespół odniósł już pierwsze sukcesy na krajowych i zagranicznych konkursach. Wśród nich warto wymienić:

- srebrny dyplom na X Międzynarodowym Festiwalu Kolęd i Pastorałek w Rzeszowie (2023 r.);
- brązowy dyplom na XII Międzynarodowym Festiwalu Chóralnym Canco Mediterrania w Barcelonie – Lloret de Mar w Hiszpanii (2023);
- srebrny dyplom na XIX Ogólnopolskim Konkursie Kolęd i Pastorałek w Chełmnie (2024);
- srebrny i brązowy medal na XXVIII Międzynarodowym Konkursie Chóralnym w Prevezie w Grecji (2024);
- srebrny dyplom na Międzynarodowym Festiwalu i Konkursie Chóralnym w Ohrid w Macedonii Północnej (2025).

W maju 2024 r. zespół wziął udział w przedstawieniu operetkowym *Zemsta nietoperza*, wykonując partię chóralną. Warto podkreślić, że Zespół współpracuje z Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii Częstochowskiej podczas corocznych koncertów Katedry Muzyki UJD. Jest również zawsze obecny podczas wszystkich uroczystości akademickich Uniwersytetu. W 2025 r. powstało logo Zespołu, którego autorem jest p. Bartłomiej Radwan – prezentowane wyżej. Osoby zainteresowane dołączeniem do artystów powinny kontaktować się dyrektorem dr. Markiem Kudrą.

Ilustracja ze źródeł Akademickiego Chóru UJD

SENAT UJD OBRADOwał UROCZYŚCIE W SALI SESYJNEJ URZĘDU MIASTA CZĘSTOCHOWY

Nie zdarzyło się dotąd w historii Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie, by członkowie Senatu obradowali poza terenem Uczelni – tak wynika z relacji najbardziej doświadczonych pracowników. Stąd można zaryzykować twierdzenie, że pierwsze takie posiedzenie odbyło się właśnie 30 października 2024 r. w Sali Sesyjnej częstochowskiego Urzędu Miasta. Pomysłodawcą zwołania obrad był JM Rektor UJD prof. dr hab. Janusz Kapuśniak, który wystąpił z inicjatywą do Prezydenta Częstochowy Krzysztofa Matyjaszczyka. – Chciałbym, żeby jedno posiedzenie Senatu Uczelni w roku akademickim odbywało się w Sali Sesyjnej Urzędu Miasta – wyjaśnia JM Rektor prof. Janusz Kapuśniak. – Proponuję, żeby jedno posiedzenie Rady Miasta w roku odbywało się w naszej Sali Senatu. Wstępnie tę propozycję zaakceptował przewodniczący Rady Miasta pan Łukasz Banaś. Liczę na rewizytę.

Spotkanie rozpoczęło się od wymiany powitań. Prezydent Częstochowy Krzysztof Matyjaszczyk zwrócił się do Senatorów w serdeczny sposób. – Uniwersytet to jedna z najważniejszych Uczelni Częstochowy i cieszę się, że gościmy Senat w Sali Sesyjnej Urzędu Miasta w Częstochowie – podkreślił Krzysztof Matyjaszczyk. – W minionych latach wspólnie zrealizowaliśmy liczne przedsięwzięcia i mam nadzieję, że w przyszłości osiągniemy sukcesy przy następnych projektach. Jedną z aktualnych propozycji jest utworzenie, na bazie szpitali miejskich, placówki klinicznej, która posłuży kształceniu przyszłych lekarzy, ale również zabezpieczy pacjentom usługi medyczne na wysokim poziomie. Liczę, że Senat Uniwersytetu w niedługim czasie zastanowi się nad tym projektem i podejmie słuszną decyzję. – Współpracę z miastem opieramy na dwóch słowach: „otwartość” i „obecność” – tłumaczy JM Rektor UJD prof. Janusz Kapuśniak. – „Obecność” i zarazem „widoczność” powinna być i jest sygnalizowana w mieście i regionie. Staramy się pokazać, że Uniwersytet jest dostępny dla wszystkich mieszkańców Częstochowy i regionu oraz to, że oferujemy kandydatom i partnerom naukę oraz współpracę z silnym ośrodkiem akademickim. Podobnie rzecz ma się z „otwartością”. Dlatego każda propozycja płynąca ze strony władz miasta zostanie gruntownie rozważona przez Senat. Stanie się tak również w przypadku propozycji utworzenia szpitala uniwersyteckiego w oparciu o bazę oferowaną przez miasto. Musimy zapewnić naszym studentom wysoką jakość kształcenia.

Prof. Janusz Kapuśniak wystąpił z prezentacją ukazującą działania Miasta na rzecz rozwoju Uniwersytetu. Mowa tu o wspólnie realizowanym przedsięwzięciu pod nazwą „Akademicka Częstochowa”. Idea polega na przekazywaniu przez Miasto co rok określonej sumy pieniędzy, za które Uczelnia dokonuje inwestycji. Dzięki temu m.in. do pracowni uniwersyteckich trafia nowoczesne wyposażenie, które znacznie poprawia poziom prowadzonych zajęć. Taka współpraca odbywa się od 2018 r. Tymczasem w ramach akcji o tej samej nazwie (od 2015 r.) Prezydent Częstochowy (lub wyznaczeni przez niego

Senat UJD podczas obrad na Sali Sesyjnej UM Częstochowa, fot. arch.

Prof. dr hab. Janusz Kapuśniak, fot. arch.

zastępcy) odwiedzają z przedstawicielami Uczelni częstochowskie szkoły średnie. Wspólnie przekonują do podjęcia studiów w Uniwersytecie. Korzyści są obustronne – młodzi pozostają w Częstochowie i do tego zasilają szeregi studentów i doktorantów UJD. W dalszej części Rektor skupił się na przedstawieniu innych obszarów współpracy pomiędzy instytucjami kierowanymi przez Miasto, a wykorzystywanymi przez pracowników, studentów i doktorantów UJD. Dotyczy ona m.in. takich płaszczyzn, jak: kultura, oświata, sport.

Efektem nawiązanej współpracy stała się rewizyta radnych w Uczelni. 3 lutego 2025 r. Sesja Rady Miasta odbyła się w Sali Senatu UJD. To pierwsza tego typu wizyta częstochowskich Radnych w murach Uczelni. – Sesja została zorganizowana dzięki inicjatywie JM Rektora Uniwersytetu prof. dr hab. Janusza Kapuśniaka. – mówi Łukasz Banaś, przewodniczący częstochowskiej RM. – Pragnę podkreślić, że jest to doskonały pomysł. Wielu studentów, doktorantów, absolwentów czy pracowników to mieszkańcy naszego miasta. Decyzje, które są podejmowane przez radnych, dotyczą również członków wspólnoty akademickiej, a także miasta, jego życia i rozwoju.

STUDENCKA KONFERENCJA NAUKOWA W MURACH WYDZIAŁU NAUK SPOŁECZNYCH UJD

4 kwietnia 2025 r. na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie odbyła się studencka konferencja naukowa „Studenckie ujęcie nauk społecznych” (SUNS), która została zorganizowana przez Studenckie Naukowe Koło Terapeutów, działające przy Katedrze Badań Społecznych WNS.

Głos na rozpoczęcie konferencji zabrali p.o. Rektora Prorektor ds. Nauki i Badań Naukowych prof. dr hab. Bogusław Przywora oraz Dziekan Wydziału Nauk Społecznych dr hab. Daniel Kukła, prof. UJD.

Moderatorkami poszczególnych sekcji były: dr Adrianna Sarnat-Ciastko, prof. UJD (opiekun SNKT), lic. Dominika Mysłək, Sylwia Knop, lic. Aleksandra Iwańska oraz dr hab. Anna Zasuń, prof. UJD.

Wykład inauguracyjny został wygłoszony przez prof. dr hab. Jarosława Jagiełę. Wykład nosił tytuł: „Czy nauki społeczne są dzisiaj komukolwiek potrzebne?”.

Podczas trwania konferencji mieliśmy przyjemność gościć także: Prorektora ds. Kształcenia i Spraw Studenckich dr hab. Jakuba Jakubowskiego, prof. UJD oraz prodziekanów ds. kształcenia i spraw studenckich WNS dr Dorotę Gębuś oraz dr. Zbigniewa Wieczorka.

Konferencja dała okazję na spotkanie się studentów, doktorantów i absolwentów uczelni z niemalże całej Polski, reprezentujących: Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie, Wyższą Szkołę Lingwistyczną w Częstochowie, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Uniwersytet SWPS we Wrocławiu, Uniwersytet w Białymstoku, Akademię Górniczo-Hutniczą im. Stanisława Staszica w Krakowie, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Ignatianum w Krakowie, Wyższą Szkołę Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach, Uniwersytet Warszawski, Szkołę Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Szkołę Główną Handlową w Warszawie, a także Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Konferencja służyła podzieleniu się wynikami badań prowadzonych na potrzeby swoich prac dyplomowych. To była dobra okazja do pochwalenia się efektami wielomiesięcznej wytężonej pracy, nabycia nowego cennego doświadczenia, pogłębienia wiedzy, czy też nawiązania nowych relacji i kontaktów.

Wystąpienia prelegentów odnosiły się do nauk społecznych i dotyczyły takich zagadnień, jak: edukacja, wychowanie, media i komunikacja społeczna, szeroko rozumiane bezpieczeństwo, rozwój osobisty i zawodowy, dobrostan psychiczny, analiza transakcyjna, emocje, stres, problematyka stereotypów, i wiele więcej. Różnorodność referatów bardzo urozmaicała to wydarzenie oraz pozwalała słuchaczom na poszerzenie swoich horyzontów względem wielu perspektyw.

Jako Studenckie Naukowe Koło Terapeutów pragniemy wyrazić nasze szczęście oraz wdzięczność, iż po kilku miesiącach intensywnej pracy, wraz ze wsparciem ważnych dla nas osób,

P.o. Rektora UJD prof. dr hab. Bogusław Przywora podczas otwarcia konferencji, fot. SNKT

Organizatorki konferencji, od lewej: Aleksandra Iwańska, Wiktoria Karbicka, Ewelina Trusiuk, Kinga Kowalczyk i Barbara Jagoda, fot. SNKT

Uczestnicy i uczestniczki konferencji w trakcie obrad, fot. SNKT

w tym Dziekana Wydziału Nauk Społecznych dr hab. Daniela Kukli, prof. UJD, oraz Prodziekan WNS dr hab. Anny Zasuń, prof. UJD, udało się sfinalizować organizację tej konferencji. To było dla nas pierwsze takie doświadczenie, które być może będzie w przyszłości kontynuowane.

*Aleksandra Iwańska
Przewodnicząca Studenckiego Naukowego Koła Terapeutów*

O HISTORII PIŁKI NOŻNEJ NA PRZESTRZENI DEKAD

Powiększa się półka z książkami poświęconymi regionowi częstochowskiemu. Tym razem księgozbiór wzbogacił się o opracowanie dr. Krzysztofa Kościańskiego zatytułowane *Od La Czenstochovienne do Rakowa. Piłka nożna w regionie częstochowskim w latach 1906–2016*. W błędzie jest ten, kto myśli, że autor ograniczył się tylko do przygotowania sportowej kroniki regionu. Na stronach opracowania Czytelnik znajdzie wiele innych wątków ukazujących dzieje lokalnego sportu przez pryzmat zmieniającej się kultury, obyczajów, a nawet granic administracyjnych. Autor nawiązał nawet do czasów przed uzyskaniem przez Polskę niepodległości. Co o książce, której pierwszy nakład sprzedał się w 12 godzin, mówi sam autor?

Marek Makowski: Jak zrodził się pomysł na książkę o tematyce sportowej?

Dr Krzysztof Kościański: Mówiąc szczerze, wynikało to z mojej pasji, której źródłem jest miłość do piłki nożnej. Już moja praca magisterska była poświęcona dziejom piłki nożnej w Częstochowie w latach 1975–1998, czyli okresowi, gdy miasto było stolicą województwa. Po niej przyszedł czas na dysertację doktorską, w której pogłębiłem temat. Tytuł formułowałem: „Piłka nożna w regionie częstochowskim w latach 1906–2016”. Pracę obroniłem na Uniwersytecie Szczecińskim w 2023 r. Promotorem był pracownik Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie prof. dr hab. Eligiusz Małolepszy.

MM: Czy inne miasta lub regiony mogą poszczycić się takim opracowaniem tematu?

KK: Ależ oczywiście, że tak. Częstochowa i region była pod tym względem terenem całkowicie „dziewiczym” i praktycznie nietkniętym. Stąd moja publikacja jest nieśmiałą próbą wypełnienia tej luki. Chciałem pokazać lokalny sport, ludzi oraz okoliczności, jakie towarzyszyły w jego rozwoju. Ta książka właśnie o tym traktuje.

Marek Makowski: ...opracowanie jest wynikiem żmudnych kwerend bibliotecznych i archiwalnych, poszukiwania źródeł i opracowań...

KK: Bardzo pomocne okazały się źródła odnalezione w archiwach w Częstochowie, Kielcach oraz w Katowicach. Wiele wiadomości zaczerpnąłem z prasy. Tu bardzo użyteczne okazały się dwa tytuły: „Goniec Częstochowski” oraz „Kurier Częstochowski”. W poszukiwaniach natrafiłem na prawdziwe perełki. Przykładem może być film z 1925 r. poświęcony częstochowskiemu klubowi Victoria. Pięciominutowy dokument jest ewenementem w skali kraju. Praktycznie żadne środowisko sportowe w Polsce nie może pochwalić się tak starym obrazem będącym jednocześnie zapisem przeszłości!

MM: W książce dowiodłeś, że tradycje piłkarskie nad Wartą sięgają przełomu XIX i XX wieku.

KK: Dokładnie tak – ale co ciekawe – są wypadkową wielu nakładających się procesów, które doprowadziły do wykształcenia dyscypliny i jej ewolucji. Częstochowa (i region) była terenem przygranicznym. Stacjonujący w mieście i regionie żołnierze, a także funkcjonariusze straży granicznej, mieli ogromny wkład w rozwój różnorodnych dyscyplin sportu, w tym tej najbardziej dziś popularnej – piłki nożnej. Takim bodźcem stał się przemysł. Przybywający do Częstochowy robotnicy

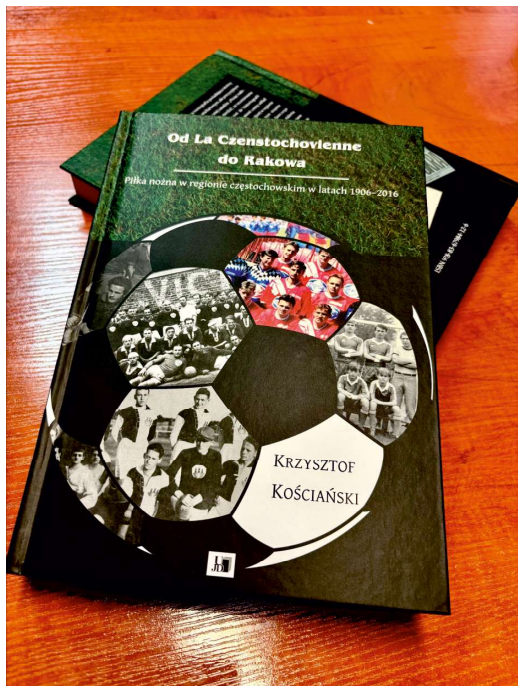

Dr Krzysztof Kościański prezentuje książkę, fot. arch.

i inwestorzy chcieli mieć rozrywkę. Zrodziła się potrzeba rywalizacji, która daje wytchnienie od ciężkiej pracy w fabrykach wytwarzających produkty włókiennicze, w kopalniach czy też innych przedsiębiorstwach. Kluby, zrzeszając ludzi, budowały w nich poczucie jedności i zarazem tożsamości.

MM: Czego może spodziewać się Czytelnik, który postanowi przeczytać opracowanie?

KK: Na ponad 450 stronach znajdzie, obok np. genezy piłki nożnej w Polsce czy informacji o infrastrukturze piłkarskiej, także dane o kształceniu kadr szkoleniowych, a wreszcie dane o samych piłkarzach. Opublikowałem m.in. indeks osób związanych z lokalną piłką nożną i sportem. Przez opracowanie przewija się około tysiąca osób, które dało się ustalić i przyporządkować do konkretnych organizacji i wydarzeń! Z pew-

Książka dr. Krzysztofa Kościńskiego, fot. arch.

nością było ich więcej, ale czas zrobił swoje i zatarł wieści o dokonaniach wielu. Stąd być może część wartościowych wydażeń została pominięta lub mylą się autorzy źródeł. Do tego postarałem się o wyposażenie książki w bibliografię, tabele i klasyfikacje drużyn z informacją o zajętej pozycji na zakończenie rozgrywek. Czytelnicy znajdą również fotografie, reprodukcje afiszy i dokumentów. To cenny materiał dokumentujący tematykę, w jakiej się poruszałem, który wiele mówi o sporcie, ale też o zmieniających się upodobaniach, modach czy wreszcie granicach administracyjnych, a nawet państwowych, w których znajdowała się Częstochowa na przestrzeni dekad.

MM: Czy nasz sport wyróżniał się na tle reszty kraju?

KK: Dotarłem do wielu materiałów podkreślających specyfikę dyscypliny w okręgu częstochowskim. Zachęcając do lektury, wymienię tylko dwa przykłady. Według moich ustaleń, w 1948 r. w Częstochowie odbył się pierwszy w Polsce mecz przy sztucznym świetle. Rozegrany został pomiędzy Victorią Częstochowa a Czarnymi Radomsko. Inna ciekawostka wiąże się z Truskolasami. Z tej miejscowości wywodzą się dwaj kapitanowie reprezentacji Polski: Jerzy Brzęczek i Jakub Błaszczykowski (ten drugi *nota bene* jest absolwentem Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie, rocznik 2016 – przyp. MM).

MM: Sport to przede wszystkim ludzie...

KK: Piłka nożna nie tylko wzbudza emocje, ale też jednoczy

społeczność. Dyscyplina wykreowała również wielu znanych i cenionych nie tylko sportowców, ale też szkoleniowców czy działaczy. Z okresu międzywojennego można tu przywołać postać Alfreda Frankego. Został zapamiętany jako nie tylko społecznik, lekarz, ale też działacz zasłużony dla klubów Brygada Częstochowa czy Victoria Częstochowa. Innym ważnym przedstawicielem związanym ze sportem był Lucjan Wojciechowski, który zasłużył się jako zawodnik i trener.

MM: Utało się przekonanie, że piłka nożna to twardy męski sport. Czy wobec tego kobiety mają swój udział w rozwoju dyscypliny?

KK: Oczywiście, że mają, i to bardzo dużo. W naszym regionie takim przykładem jest KS Stradom Częstochowa. Kobieca drużyna powstała już w 1957 r. Warto też wymienić klub Gol, który zaistniał w 1998 r. Z powodzeniem szkolił i integrował panie, promując jednocześnie piłkę nożną wśród kobiet.

MM: Wypada zapytać o sukcesy RKS Raków Częstochowa. Czasookres obejmujący opracowanie zamyka się w 2016 r., a więc przed największymi osiągnięciami Klubu.

KK: Naturalnie, nie można pominąć Rakowa. W wielu miejscach informuję o dorobku drużyny, wkładzie w rozwój piłki nożnej na szczeblu regionalnym, jak też ogólnopolskim. Jednym z takich udokumentowanych w publikacji osiągnięć jest udział trzeciroligowego wówczas zespołu w finale Pucharu Polski w roku 1967 r. Drużyna przegrała wtedy dwa do zera z Wisłą Kraków. Ekspertcy ocenili mecz jako bardzo wyrównany, a nawet twierdzono, że Raków był stroną przeważającą. Odnosząc się do historii po 2016, wciąż czekają na opracowanie. Powoli będzie to cała dekada usiana licznymi sukcesami, a także wydarzeniami, które odbyły się po raz pierwszy – np. udział w europejskich pucharach. Ja poprzestałem na kwietniu 2016 r. Wówczas do drużyny przyszedł trener Marek Papszun. Ten transfer zapoczątkował sukcesy na arenie ogólnopolskiej i nie tylko...

MM: Jak książka została przyjęta przez Czytelników?

KK: Książka trafiła na rynek dzięki oficynie wydawniczej Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie w grudniu 2024 r. W dwanaście godzin sprzedany został cały nakład! W 2025 r. ma pojawić się drugie wydanie. Spotkałem się z bardzo dobrym przyjęciem. Dzięki publikacji odzywają się do mnie ludzie reprezentujący różne środowiska. Czytają, komentują, odnajdują swoich bliskich i sugerują pogłębienie tematu o nowe informacje, o których często nie miałem pojęcia. To miłe, że książka żyje i jest tematem rozmów.

MM: Życząc kolejnych sukcesów, dziękuję za rozmowę.

KK: Dziękuję.

IN MEMORIAM

wspominamy pracowników Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie,
którzy odeszli od nas w roku akademickim 2024/2025

Dr hab. Andrzej Desperak, prof. UJD

27 września 2024 r. zmarł prof. Andrzej Desperak. Był wybitnym artystą, cenionym pedagogiem i wychowawcą młodych pokoleń grafików, malarzy, projektantów, plastyków. Zapamiętamy go jako autora wielu cennych wystaw i realizatora licznych projektów artystycznych. Współpracę z Wyższą Szkołą Pedagogiczną w Częstochowie rozpoczął w 1987 r. w ówczesnym Zakładzie Projektowania Plastycznego Instytutu Plastyki. Zawsze zainteresowany rozwojem Uczelni i włączający się w dyskusje o kierunkach jej rozwoju, wniósł ogromny wkład w powiększanie dorobku Wydziału Sztuki UJD. Na liście jego licznych sukcesów znajduje się m.in. opracowanie projektu logo Uczelni.

prof. dr hab. Piotr Tomasik

31 października 2024 r. zmarł prof. dr hab. Piotr Tomasik. Współpracę rozpoczął z Wyższą Szkołą Nauczycielką w Częstochowie w lutym 1973 r. Kierował wówczas Katedrą Chemii Organicznej (pracował również w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Częstochowie, do 1978 r.). Wypromował wielu doktorów – pracowników naszej Uczelni. Profesor pozostawił po sobie niezwykle bogaty dorobek: wygłosił ponad 160 wykładów na polskich i zagranicznych uniwersytetach. Posiadał ogromne doświadczenie międzynarodowe, które uzyskał, pracując na University of Alabama, Iowa State University, Saginaw Valley State University w USA, Academia Sinica w Tajpej na Tajwanie, University of Zimbabwe, Garyounis University w Benghazi w Libii, Tokyo University oraz podczas krótszych wizyt na licznych uniwersytetach w Europie, na Dalekim Wschodzie i w USA. Jego zainteresowania naukowe obejmowały syntezę organiczną, chemię i technologię polisacharydów, nanotechnologię, słabe zjawiska elektryczne, wpływ statycznego pola magnetycznego na materię żywą i psychofizykę. Prof. Tomasik był autorem lub współautorem 55 monografii i rozszerzonych rozdziałów, ponad 20 artykułów przeglądowych, 7 podręczników, ponad 400 prac badawczych i 66 patentów.

Dr hab. Mirosław Kurkowski

8 grudnia 2024 r. zmarł dr hab. Mirosław Kurkowski. Był absolwentem Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie. Na naszej Uczelni ukończył kierunek matematyka. Następnie podjął współpracę z WSP (od 8 listopada 1995 r.), a po zmianie nazwy kontynuował ją z Akademią im. Jana Długosza w Częstochowie. Był z nią związany do 30 września 2009 r. Pracował na stanowisku adiunkta w Zakładzie Teoretycznych Podstaw Informatyki WSP/AJD. Mirosław Kurkowski obronił pracę doktorską z nauk matematycznych w zakresie informatyki (2003). Po zakończeniu współpracy z częstochowską AJD podjął zatrudnienie w innych polskich uczelniach.

Dr hab. Arkadiusz Wudarski, prof. UŚ

1 lutego 2025 r. zmarł dr hab. Arkadiusz Wudarski, prof. UŚ. Był blisko związany z naszym Uniwersytetem. Z Uczelnią współpracował w okresie od 1.10.1999 do 28.10.2014 r. Był zatrudniony w Instytucie Administracji na Wydziale Nauk Społecznych Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Pełnił różne funkcje, w tym m.in. był kierownikiem zespołu badawczego ds. europejskiego prawa prywatnego i prawa porównawczego. Po zakończeniu współpracy utrzymywał kontakt z pracownikami naszego Uniwersytetu. Dr hab. Arkadiusz Wudarski, prof. UŚ odszedł podczas górskiej wyprawy, gdy próbował zdobyć szczyt Aconcagua (6961 m n.p.m.).

Prof. dr hab. dr h.c. Andrzej Jan Zakrzewski

15 lutego 2025 r. zmarł prof. dr hab. dr h.c. Andrzej Jan Zakrzewski. Był wieloletnim pracownikiem Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie (zatrudniony, gdy Uczelnia występowała pod dawnymi nazwami). Podczas swojej współpracy pełnił różne funkcje: prorektora, dziekana, prodziekana, dyrektora Instytutu Historii i kierownika Zakładu Historii Nowożytnej. Został zapamiętany jako wybitny naukowiec, specjalizujący się w badaniach nad: historią kultury polskiej, historią regionu częstochowskiego, rolą Rzeczypospolitej

IN MEMORIAM

wspominamy pracowników Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie,
którzy odeszli od nas w roku akademickim 2024/2025

i Ukrainy w polityce wschodniej Francji od połowy XVII do końca XVIII w., stosunkiem francuskiej opinii publicznej do problemów Rzeczypospolitej i Ukrainy oraz relacjami polsko-ukraińskimi w kontekście jednoczenia się Europy. Zmarły jest autorem ponad 200 publikacji naukowych, promotorem pięciu prac doktorskich, laureatem nagrody im. Karola Miarki oraz doktorem honoris causa Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie (2016 rok).

Krystyna Kuraś

16 marca 2025 r. zmarła Krystyna Kuraś. Była związana z Uczelnią od samego początku jej powstania – od 1971 roku. Pracowała w Wyższej Szkole Nauczycielskiej w Częstochowie, a następnie w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Częstochowie. Pełniła funkcję kierownika sekretariatu dyrektora administracyjnego. Współpracę z Uczelnią zakończyła w 2000 r.

Adam Domowicz

26 kwietnia 2025 r. zmarł Adam Domowicz. Z Uczelnią był związany w latach 2003–2011. Był zatrudniony na stanowisku starszego technika w ówczesnym Wydziale Wychowania Artystycznego Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie.

Prof. dr hab. Janusz Sztumski

30 maja 2025 r. zmarł prof. dr hab. Janusz Sztumski. W latach 1977–1980 sprawował funkcję JM Rektora Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie (obecnie Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie). Żył 95 lat. Pana Profesora zapamiętamy jako wybitnego naukowca – znakomitego socjologa, pedagoga oraz filozofa. Jest autorem wielu ważnych publikacji naukowych oraz wychowawcą szeregu pokoleń nauczycieli oraz pracowników placówek oświaty i kultury. Pan Profesor zawsze interesował się rozwojem naszej Uczelni. Uczestniczył w licznych spotkaniach okolicznościowych, był gościem uroczystych inauguracji roku akademickiego, zawsze życząc studentom, doktorantom i pracownikom sukcesów w rozpoczynającym się roku. Utrzymywał bliskie, przyjacielskie relacje

z pracownikami i absolwentami Uczelni, szczególnie z osobami związanymi z Wydziałem Nauk Społecznych (dawny Wydział Pedagogiczny).

Mgr Elżbieta Merczyńska

15 czerwca 2025 r. zmarła Elżbieta Merczyńska. Żyła 76 lat. Elżbieta Merczyńska była wieloletnim pracownikiem Uczelni. Pełniła funkcję m.in. kierownika Działu Spraw Studenckich w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Częstochowie, a następnie w Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Z naszą Uczelnią była związana od 1.02.1973 do 28.09.2007 r.

Dr hab. Jacek Marek Jędrzejewski

1 lipca 2025 r. zmarł dr hab. Jacek Marek Jędrzejewski, prof. AJD. Był pracownikiem Instytutu Matematyki i Informatyki Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego (obecnie Wydział Nauk Ścisłych, Przyrodniczych i Technicznych). Profesor współpracował z Uniwersytetem (wówczas Akademią im. Jana Długosza w Częstochowie) w okresie od 1.10.2005 do 30.09.2015 r.

Mgr Tatiana Kaczmarek

15 sierpnia 2025 r. zmarła mgr Tatiana Kaczmarek. Była wieloletnim lektorem, starszym wykładowcą i asystentem dydaktycznym w Studium Nauki Języków Obcych Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie. Pełniła m.in. funkcję Koordynatora Zespołu Germanistów oraz członka Rady Studium. Z naszą Uczelnią współpracowała w latach 1977–2017. W opinii wielu była jedną z najlepszych wykładowczyń języka niemieckiego w Częstochowie. Nauczanie oraz ciągłe doskonalenie własnych umiejętności stanowiły jej prawdziwą pasję. Miała wyjątkowy kontakt z młodzieżą – potrafiła inspirować, motywować i przekazywać swoją wiedzę w sposób zrozumiały, ciekawy i pełen zaangażowania.

Dr n. med. Jakub Adamczyk

18 sierpnia 2025 r. zmarł dr n. med. Jakub Adamczyk – specjalista w zakresie biofizyki i biologii medycznej, ceniony wykładowca oraz naukowiec. Był związany z Uniwersytetem Jana Długosza w Częstochowie od

IN MEMORIAM

wspominamy pracowników Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie,
którzy odeszli od nas w roku akademickim 2024/2025

2019 r. Od 1 września 2024 r. pełnił funkcję Prodziekana ds. ogólnych w Collegium Medicum im. dr. W. Biegańskiego. Aktywnie działał na wielu płaszczyznach organizacyjnych – jako członek komisji eksperckiej przy Agencji Badań Medycznych, uczestnik prac nad uruchomieniem kierunku lekarskiego oraz członek Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia na kierunku lekarskim. Założył i opiekował się Studenckim Kołem Naukowym, wspierając zainteresowania studentów oraz umiejętności w zakresie diagnostyki ultrasonograficznej.

Prof. dr hab. Roman Ger

20 sierpnia 2025 r. zmarł prof. dr hab. Roman Ger. Profesor był matematykiem, niekwestionowanym autorytetem i wybitnym specjalistą z równań i nierówności funkcyjnych o wielu zmiennych. Zapamiętamy go jako doskonałego dydaktyka i wychowawcę. Profesor Ger wychował wielu matematyków, m.in. piętnastoro doktorów, w tym pięć pań doktor pracujących przez lata w naszej Uczelni. Prof. dr hab. Roman Ger to laureat Nagrody Pro Scientia et Arte, honorowy profesor Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, autor ponad 120 prac naukowych oraz jednej monografii, uczestnik prawie 200 konferencji naukowych, odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Polonia Restituta. Naukowiec był zatrudniony w Uniwersytecie Jana Długosza w Częstochowie w okresie: 1.10.1991–26.06.2010 w Zakładzie Równań Funkcyjnych. Pełnił funkcję kierownika Zakładu Równań Funkcyjnych oraz wicedyrektora w Instytucie Matematyki.

Mgr Marek Ożarowski

6 września 2025 r. zmarł mgr Marek Ożarowski. Pan magister był związany z Uczelnią od 1974 r. (wówczas jeszcze Wyższą Szkołą Pedagogiczną w Częstochowie) do 2015 r. Całe życie zawodowe Marka Ożarowskiego upłynęło w murach Instytutu Chemii, gdzie pełnił rolę pracownika technicznego. Był nieocenionym wsparciem dla wykładowców i badaczy, dbając o zaplecze laboratoryjne, bezpieczeństwo pracy i przygotowanie stanowisk. Marek Ożarowski zastąpił także ze swojej działalności popularyzatorskiej. Był prawdziwym mistrzem pokazów chemicznych, które przygotowywał i prowadził z niezwykłym zaangażowaniem. Organizował je zarówno w Instytucie, jak i w szkołach, domach kultury czy podczas festiwali.

Prof. dr hab. Jacek Koziół

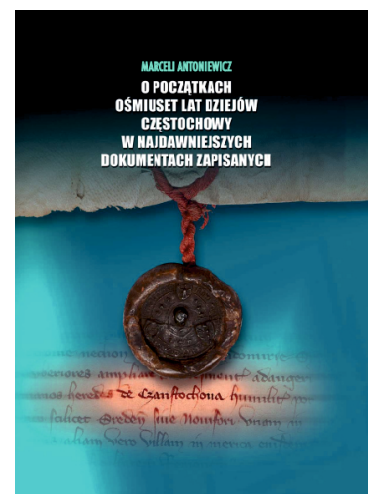
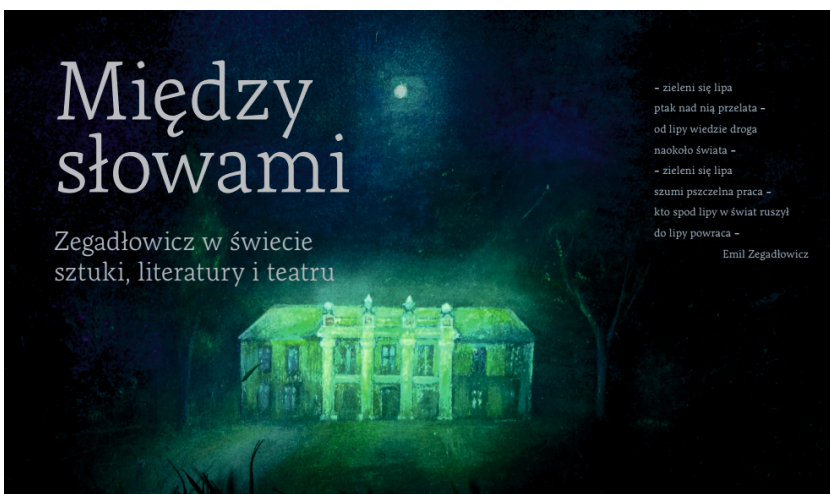
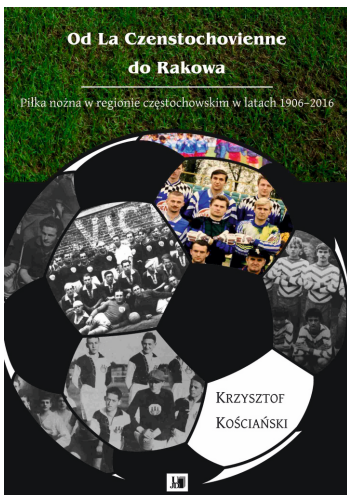
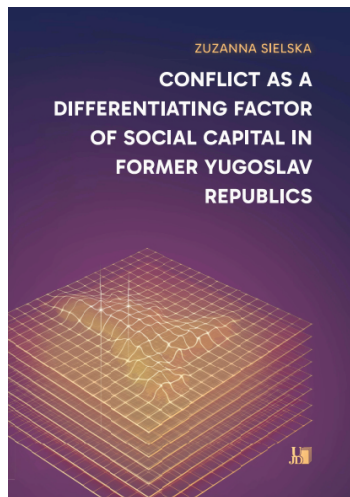
16 września 2025 r. zmarł prof. dr hab. Jacek Koziół. Żył 76 lat. Profesor Jacek Koziół był zatrudniony w Uniwersytecie Jana Długosza w Częstochowie w latach 1972–2004 (pracę zaczynał w Wyższej Szkole Nauczycielskiej w Częstochowie). W społeczności akademickiej pełnił liczne funkcje, w tym m.in. był dziekanem ówczesnego Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego. Prof. Jacek Juliusz Koziół był autorem około 50 publikacji naukowych poświęconych nanobiochemii, chemii materiałów i immunochemii. Publikacje prof. Koziół ukazywały się w czasopismach specjalistycznych z zakresu chemii, biotechnologii i farmacji, a ich wspólnym celem było opracowanie nowoczesnych rozwiązań nanotechnologicznych dla medycyny i biotechnologii.

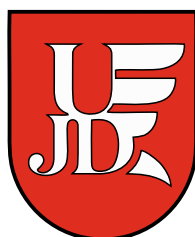

NOWOŚCI WYDAWNICZE

Wydawnictwa Naukowego

Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie

COLOURS
European University Alliance